OPTIMISTEN Midtdjurs

NR. 1 - FEBRUAR 2003 - 17. ÅRGANG

SPONSORER

Musse Laursen, Risskov

Erland Skovbjerg, Brabrand

Birgit Pedersen, Hornslet

Robert Djurtoft, København

Pindstrup og Omegns Pensionistforening

Vognmand Jørgen Kruse Rasmussen, Pindstrup

Margrethe og Johs.F. la Cours Fond

C. H. Jul Olsen, Nimtofte

Arne Nielsen, Nimtofte

Elly Andersen, Nimtofte

Læge Jane Sindal, Nimtofte

Christa Kraunsøe, Nimtofte

M. Gaarsted, Kolind Trikotageforretning

Keiser Sko, Kolind

Ældre Sagen, Midtdjurs

Kolind Pensionistforening

Læge Ole Møller Jensen, Kolind

Læge Thorkild Boa, Kolind

Møllers K-Marked, Kolind

Den Danske Bank, Kolind

Ruth Winther, Nødager

Læge Jørgen Zederkof, Ryomgård

Læge Vibeke Bager, Ryomgård

Motionsforeningen SAMSON

Marie-Magdalene-Koed Pensionistforeninger

Artikler og lign., som ønskes optaget i næste nummer af OPTIMISTEN, bedes sendt til Knud Jensen, Kraghøjvej 1, Ebdrup, 8560 Kolind. - Større artikler sendes helst **inden 12. april 2003,** mindre stykker **SENEST 22. april.**

FORSIDETEGNING:
I år har vi et tema med bedstefar og børnebørn. Tegningerne er lavet af Hans Chr. Rothman Bonde. Han har tegnet hele sit 22-årige liv og prøver at tage arven op fra sin morfar, Svend Rothman, hvis tegninger var på forsiden sidste år.
Han er også barnebarn af Hans Bonde, Perstrup, der er medarbejder ved bladet.

OPTIMISTEN
Midtdjurs
Selvejende blad
Bugtrupvej 16, 8560 Kolind

Udkommer 4 gange årligt

Ansvarshavende redaktion:
Knud Jensen
Kraghøjvej 1, Ebdrup, 8560 Kolind
telefon 86 39 21 66
e-mail: knudebdrup@c.dk
Kaj Friis Nielsen
Astrupvej 9, Mesballe, 8550 Ryomgård
telefon 86 39 49 17

Bestyrelse:
Else Madsen, formand
Tværvej 2, Pindstrup, 8550 Ryomgård
telefon 86 39 60 16
e-mail: else.madsen@teliamail.dk
Lene Rygaard, næstformand
Ydesmindevej 7, 8560 Kolind
tlf. 86 39 22 70
Benny Thomsen (kasserer)
Skovbakken 13, 8550 Ryomgård,
tlf. 86 39 48 93
e-mail: Bemo@Thomsen.mail.dk
Lis Friis Nielsen, sekretær
Knud Jensen
Henry Schmidt
Hans Bonde

Suppleanter:
Jonne Jensen
Emil Madsen

Øvrige medarbejdere:
Laurids Kristensen
Inga Elmer
Jytta Jørgensen
Margit Simonsen
Bent Laursen

Revision:
Jytta Jørgensen
Inga Elmer

Revisorsuppleant:
Emil Madsen

Forsiden:
Tegning af Hans Chr. Rothman Bonde

Oplag: 1500 ekspl.
Tryk: Freka grafisk a/s

"Stundom helbrede - ofte lindre - altid trøste" !

- står der over indgangen til Amtssygehuset i Århus. En sublim målsætning, som også vi, der er, eller kommer i "reparationsalderen" nyder godt af.

Lægevidenskaben går frem med stormskridt, det der ikke kunne helbredes i går, kan kureres i morgen. Udskiftning af knæ, hofter, kranspulsårer og hjerteklapper er dagligdags foreteelser, der alle kræver dygtighed og rutine. Mange indgreb er måske baseret på 10-20 års kirurgisk erfaring, f.eks. ved komplicerede rygoperationer.

Teknologien arbejder hånd i hånd med lægevidenskaben for at forbedre det komplicerede apparatur og udvikle nyt. Sundhedsvæsenet bliver - i stor udstrækning nu - brugt også i weekends for at nedbringe de ofte smertefulde ventetider. Hele denne sektor kræver da også enorme økonomiske ressurser. I forskningen arbejdes der på at frembringe nye, mere virkningsfulde lægemidler, som medicinalvarefabrikkerne kan masseproducere.

Dertil kommer det man kunne kalde hele "Frankensteinsyndromet", hvor der eksperimenteres med genetisk manipulation, kloning osv., forsøg på at "pille" ved skaberværket. Vi har et Etiks Råd, hvor denne art problemer behandles. Rådet kan udtale sig til lovgiverne i komplicerede spørgsmål af ovennævnte slags.

Der har lige været formandsskifte i rådet, og den afgående formand sagde ved sin afgang: "Jeg har været umådelig glad for at være med - jeg er lettet over at træde tilbage nu - jeg vil savne arbejdet". Ja, det er uhyre vanskelige sager at håndtere. Vores horisont er stærkt begrænset og det er svært at bedømme, om et tiltag er et gode eller det modsatte for menneskeheden - jeres og vore børnebørn. Ofte forekommer *en fornemmelse* af, om noget er godt eller dårligt, at være mere i overensstemmelse med etik, end en videnskabelig underbygget teori.

For 150 år siden var et par indianere på deres første togrejse. De bad om at blive sat af - deres sjæle kunne ikke følge med!

For 2 år siden vågnede vores gamle ven op på Skejby Sygehus efter at have fået foretaget en bypass-operation. Han havde fået hjertestop og vågnede fra bevidstløshed og bedøvelse da indgrebet var foretaget. "I skulle ikke have kostet dette på mig - jeg har haft et langt, godt liv og er parat til den sidste rejse - med tak for tiden her", sagde han. Et menneske der er mæt af dage, bør have lov til at dø i fred, og ikke holdes "eksisterende" ved "kunstigt åndedræt". (Læs øverst på side 6 i sidste nummer af "Optimisten").

Det Etiske Råds formand sagde også: "Jeg tror på etikkens fremtid - den vil vokse"!

Det tror vi "Optimister" også på! Og lad os hermed ønske hinanden et godt-nyt-år. *K.F.N.*

Drasbeks Hotel

Telefon 86 39 10 34 . 8560 Kolind

ADVOKATFIRMAET
JAN QVIST

KOLIND TLF. 86 39 19 00

STATSAUTORISERET FODTERAPEUT

FODPLEJE
Tilskud fra offentlig sygesikring samt Danmark
Eva Friis - Fodterapeut
Kapelvej 7, 8560 Kolind
86 37 78 37
Tidsbestilling ml. 8 - 9

Revision Djurs
Kolind Revision & Bogføring
Statsautoriseret Revisionsanpartsselskab
Morten Knudsen, Statsaut. revisor . Ronald Laursen . Registreret revisor.
Højsletvej 1 . 8560 Kolind . Tlf. 86 39 23 00 . Fax 86 39 23 02

ES mode
Bredgade 10 . 8560 Kolind . Telefon 86 39 10 26
- Alt i DAMEBEKLÆDNING -

MARIUS PEDERSEN
Kolind Blikkenslagerforretning
Aut. VVS-installatør
Højsletvej 16 . 8560 Kolind . Telefon 86 39 15 37

Kolind Døgnbutik & Grill
Bredgade 26 - 8560 Kolind
Telefon 86 39 16 53

nymann autoparts %
Ebdrupvej 27 . 8560 Kolind
Telefon 86 39 14 44

Kolind Boghandel
Bredgade 20, 8560 Kolind, 86 39 20 77
Bøger og papir

Vil du sælge
- så se her

... Din lokale ejendomsmægler vil gerne give en gratis og uforpligtende salgsvurdering af din bolig.

☆ husk vi arbejder gratis til boligen er solgt

Boligbørsen
Statsaut. ejendomsmægler MDE
Søndergade 8 • 8560 Kolind
Telefon 86 39 28 88

EjendomsRingen®
Låneformidler for Nykredit A/S

Kim D. Poulsen, borgmester

Midtdjurs-, Vestdjurs-, Syddjurs eller Djurslands kommune?

Debatten går livligt. Kan kommunerne stadigt løse deres opgaver tilfredsstillende? Har amterne overlevet sig selv? Skal staten overtage sygehusdriften? Spørgsmålene er utallige.

Da jeg startede i borgmesterstolen for et års tid siden, var debatten ikke så tydelig, men spørgsmålene var der alligevel. Løste Midtdjurs kommune sine opgaver tilfredsstillende? Umiddelbart var svaret ja. Vi havde kort forinden fået endog meget positive tilbagemeldinger på en tilfredsheds-undersøgelse blandt én af vore største brugergrupper (det var ældreplejen der blev undersøgt) og billedet af kommunens virke var generelt positivt.

Hvis jeg skrabede en anelse i lakken, opstod dog et mere grumset billede. Kommunen var pålagt særlig rapporteringspligt i forhold til Told & Skat, bemandingen på rådhuset var slanket i en sådan grad, at en uges sygdom hos en medarbejder kunne føre til, at kommunen ikke kunne overholde svartider på borgerhenvendelser m.v. Alt i alt en sårbar organisation.

Derfor tog jeg det positivt op, da Sønderhald kommune inviterede til drøftelser om nærmere strategisk samarbejde mellem Djurslands vestlige kommuner. De fem kommuner ligner hinanden i størrelse i en sådan grad, at der ikke kunne blive tale om blokeringer á la lillebror/storebror og vi er alle kendetegnede ved en stor grad af ind- og udpendling.

Kort tid efter blev der taget initiativ til drøftelser mellem de sydligste kommuner på Djursland. Også dette initiativ syntes jeg var interessant. På nogle områder ligner vi hinanden lidt mere i denne konstellation, idet nærheden til Århus jo nok er en vigtig parameter i forhold til fremtidens udviklingsmuligheder. På den anden side inviteres én af de to købstadskommuner hermed indenfor - og det giver nogle ekstra overvejelser.

Så kom sommeren og med den kom agurketiden. Årets avisagurk udviklede sig til en strukturkommission og nu er der for alvor gået Robinson-dyst i debatten.

Jeg mener at strukturkommissionen stiller tingene i et helt nyt lys. Regeringen har besluttet sig til vurdere den offentlige opgavefordeling i et overordnet perspektiv. Vi får resultatet med udgangen af dette år.

I det lys er hverken Vest-, Syd- eller nogen anden konfiguration interessant nu. Nu drejer det sig om at få den nye opgavestilling, analysere sig frem til hvad der kræves af organisation for at løse opgaverne og derefter - men først derefter - kan vi se på landkortet for at se om - og hvordan en geografisk opdeling kan sikre opbygning af en kommunal organisation, der også i fremtiden kan løse opgaverne til vore borgeres tilfredshed.

Med venlig hilsen - Kim D. Poulsen, borgmester

Orientering fra Ældrerådet om fritvalgsordning

v/ næstformand Molly Thomsen

Ældrerådet har haft Midtdjurs kommunes materiale vedrørende fritvalgsordningen til høring. Ældrerådet er generelt tilfreds, idet der er taget højde for enhver tænkelig situation, således at den ældre der har brug for hjælp, er sikret hjælp.
Det er vigtigt for Ældrerådet at vi ikke siger god for serviceforringelser, men at ældre får den hjælp, de har brug for. Dog udtrykker Ældrerådet bekymring for, at de midler der er tildelt kommunen fra regeringens ældrepakke, ikke kommer til at gå til de tiltænkte ekstra hjemmehjælpstimer, men bliver "opslugt" i forbindelse med fritvalgsordningen, og da man ikke på forhånd ved hvor mange, der vil tage imod tilbuddet om hjælp fra de af kommunen valgte firmaer, kan det virkelig risikeres, at ældrepakken kun kommer de få til gode, idet brugerundersøgelsen viser, at de allerfleste er tilfredse med den kommunale hjemmehjælp.
Ældrerådet er tilfreds med, at kommunen fastholder, at der er mulighed for ved særlige individuelle behov at blive visiteret til ydelser, der ikke er anført som standarder under "praktisk bistand" og det gør sig også gældende for "personlig pleje".
Ældrerådet har ligeledes givet udtryk for, at det at der skal redes seng og skiftes sengetøj både skal være som praktisk bistand og som personlig pleje, således at ydelsen ikke kun tildeles under "personlig pleje" - det samme gør sig gældende for opvask.
De borgere der får medicin skal have mulighed for at få medicindosering, hvilket man ønsker tilføjet under "personlig pleje".
Ældrerådet har påpeget, at den høje omkostningspris ikke skal medføre øget egenbetaling. Informationsmaterialet til borgerne er ikke udarbejdet endnu, men Ældrerådet har ønsket at brugerrettighederne bliver fremhævet i informationsmaterialet, således at ingen bruger er i tvivl om deres rettigheder.
Det har været interessant at arbejde med materialet til fritvalgsordningen, navnlig da vi har en kommunalbestyrelse, der er lydhør overfor Ældrerådets anbefalinger og udviser samarbejdsvilje, så heldig er ældrerådene ikke i alle kommuner. Ældrerådet er også til stadighed glad for at kunne være behjælpelig, hvis der er borgere, der har problemer som kan komme under vores område.

DAGBOGEN

Godt nytår til "Optimisten"s læsere! Lad os håbe det nye år bliver bedre for Djursland end det, vi lige er gået ud af og som sendte Djursland langt, langt tilbage, men det er måske meningen at vores ende af landet skal bankes helt ned til sokkeholderne. Flensted Jensen er heldig med at tanker ikke gør fortræd, ellers var der nok sket ham noget!
Vi fik en bid vinter for nogle dage siden. Jeg glædede mig for jeg havde læst at frosten ville dræbe de fleste af dræbersneglene, men læser så et par dage senere, at æggene kan overleve helt ned til 36 frostgrader, og det er der vist næppe nogen der ønsker. Det var dog rart om én eller anden kunne opfinde noget man kunne dræbe skidtet med.
Siden sidst i oktober har jeg hostet, nyst, pudset næse og tørret øjne. De sidste to vintre har det været ligeså, så jeg er efterhånden træt af vintre.
Forleden fik jeg brev fra en dame, som sendte mig seks recept-kuverter. Det er rart at nogle vil hjælpe med at få samlingen større. Efterhånden er der vist rigtig mange der samler, så en dag er der nok ingen at bytte med. Det er ellers en dejlig hobby, vel noget i retning i at samle på frimærker.
Jeg har lige læst "Søndag Smil" af Jane Aamund og vil anbefale den, hvis nogen trænger til at grine rigtig meget. Den er alle pengene værd.
Er der nogen der kan fortælle mig, hvad de millioner kommunen fik tildelt i efteråret er brugt til? Jeg mener ikke at have hørt noget om det!

Pensionisten

Et ældre ægtepar fra Vestjylland var for første gang i København, og ved hjemkomsten ville nabokonen høre om turen. "Jo, vi var bl.a. i Det kongelige Teater, og der havde de et meget flot og stort tæppe, men vi måtte ikke se på det hele tiden - de trak det op og ned en gang imellem", sagde konen. Nabokonen ville vide, hvad der var at se, når tæppet blev trukket op! "Ja, der boede en familie, men det kom jo slet ikke os ved, hvad de lavede"!

KJØRMES-KNUD

Det nye år begyndte med en halv snes smukke, men kolde dage, og vi havde rig lejlighed til at synge nogle af vore fine vintersange. Vi sang Ingemanns I sne står urt og busk i skjul og Blichers Det er hvidt herude, og jeg forsømte ikke nogen lejlighed til at gøre opmærksom på en karakteristisk forskel mellem de to digtere.
Den fine og sarte Ingemann har siddet i sit hus ved Sorø Akademi, hvor han var lærer, og kigget ud på vintervejret, og så digter han: "I sne står urt og busk i skjul, det er så koldt derude". Han skulle nok holde sig indendøre ved den varme kakkelovn, mens det forholder sig helt anderledes med friluftsmennesket og jægeren Steen Steensen Blicher. Han kunne ikke holde sig indendøre. Han måtte have de store støvler,den tykke vams,vanter og hue på, og så gik han ud i vintervejret. Han synger ikke om, at det er hvidt eller koldt derude. Nej, han siger: "Det er hvidt herude", og han fortsætter med ordene: " Kyndelmisse slår sin knude, overmåde hvas og hård."
Jeppe Aakjær har også givet en fin skildring af det festlige vintervejr i sangen Sneflokke kommer vrimlende, henover diger trimlende. Det fyger en om ørerne, og det ryger ind ad sprækkerne. Og så er der gammelmor i klokkerne med huen og grålokkerne, hun haler op i sokkerne og ser forsagt derud, for nu er kålen liggende, og nu står tjørnen stikkende og spidder sne på piggene, og nu kom kjørmes-knud.
Vi sang den i en konfirmandtime, og jeg spurgte konfirmanderne, om de kendte kjørmes-knud. De tænkte meget over det, og en af drengene mente bestemt, at hans far havde gået i klasse med ham.
Det tror jeg nu ikke, for kjørmes-knud er ikke en dreng, men det jyske ord for kyndelmisse, som vi fejrer den 2.februar. Nu er vi et godt stykke henne på vinteren, og de gamle bønder vidste, at der ved kyndelmisse helst skulle være ligeså meget foder tilbage, som de havde brugt i den første del af vinteren, hvis det skulle slå til, til dyrene atter kunne komme på græs.
Kyndelmisse betyder egentlig lysenes messe, og det er en gammel katolsk kirkefest, hvor man fejrede jomfru Marias renselse, da hun 40 dage efter fødslen efter jødisk skik fremstillede Jesus i templet. Det var også ved den lejlighed, man indviede det kommende års kirkelys. I den græsk-ortodokse kirke fejres dagen til minde om Marias møde i templet med de to gamle mennesker Simeon og Anna.Vi husker, hvordan Simeon tog barnet i sin arme og sang:" Herre,nu lader du din tjener gå bort med fred, for mine øjne har set din frelse."
I de senere år er man også i vor lutherske kirke mange steder begyndt at holde kyndelmissegudstjeneste den 2.februar eller på den nærmest liggende søndag. Her bliver det til en lysfest, hvor man fejrer, at lyset så småt er ved at vende tilbage, men hvor man først og fremmest samler opmærksomheden om den Jesus, der sagde om sig selv, at han var verdens lys, og som dermed giver os frimodighed til at tænde lys for hverandre.

Helge Qvist Frandsen.

H.K. Bach og Søn Ryomgård Aps
Murermester
Aut. kloakmester

Hasselvej 10
86 39 45 14 - 22 30 45 14

Ryomgaard Tømrerforretning
v/Martin Sørensen . Industrivej 3

- Villaer og rækkehuse
- Døre- vinduer - nyt thermoglas
- Glarmesterarbejde
- Hurtig levering

Tlf. 86 39 46 65
Bil 30 86 46 65

"At ha' en go' bank eller ikke at ha'..."
Den lokale bank er din bedste medspiller i ethvert økonomisk spil. Vi kan vor rolle, er scenevant her i området og behover ingen sufflørhjælp udefra! Kig ind... der er fri entré!
DJURSLANDS BANK

FwP-Service
v. Karen & Frede W. Pedersen
Ballevej 18, Koed, 8560 Kolind

Telefon 86 39 20 14

PREBENS FISK
Årstidens fisk - fersk og røget
ALTA, Ryomgård:tirsdag k. 11.00 - 14.00
BRUGSEN, Kolind
tirsdag 14.30 - 17.30 - fredag 9.15 - 13.00

SID MIDTDJURS AFDELING
Nygade 6
8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 44 00

DJURS ENERGICENTER
Hvidevareservice
Solvarme
Varmegenvinding
Ventilation
Bendt Dahl
Slotsgade 6
8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 47 22
Fax 86 39 50 22
Bil tlf. 40 16 89 22
Inet: www.energi.dk

SALON MOR & DATTER
Vestergade 52
Tlf. 86 39 41 00
(lukket tirsdag)

RYOMGÅRD OLIEFYRSERVICE
salg og reparation af oliefyr
v/ elektriker
BØRGE SOMMER
Vibevej 15 B
Tlf. 86 39 41 05

Ring til en fagmand - det er så nemt

KONTOR-NYT
Kaj Filtenborg Poulsen
Vestergade 12 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 57 22 . Telefax 86 39 57 52

Service Ringen
Slotsgade 18 . Ryomgård . Telefon 86 39 50 00

Ryomgård
- Djurslands midtpunkt!

Barndomsminder fra Nimtofte

Fra Charlotte Busk i Vejen har vi modtaget nedenstående barndomsminder. Hendes oprindelige navn er Marthe Charlotte Birkelund, så det siger nok mange ældre læsere noget. Barndomsoplevelserne er blevet nedskrevet til hendes barnebarn.

Kære Jeppe
Nu vil jeg fortælle dig lidt om den gang, jeg var lille. Det er jo snart mange år siden og det var meget anderledes at være barn dengang end det er nu, også fordi jeg da boede langt ude på landet. Du ved det nok ikke, men min far - altså din oldefar - var lærer, eller førstelærer hed det, på en lille skole hvor der kun var 4 klasser. Skolen lå i en landsby som hedder Nimtofte. Den ligger lige midt på Djursland. Når en lærer kaldtes en førstelærer, var det fordi der ved sådan en skole kun var 2 lærere, en første og en anden lærer.
Når der så kun var 2 lærere til 4 klasser så betød det, at vi kun gik i skole hveranden dag. Sådan at f.eks. 1. klasse gik mandag, onsdag og fredag og 2. klasse gik tirsdag, torsdag og lørdag. Dengang var der ikke nogen der holdt fri om lørdagen. Og da vi jo boede på landet så var det helt fint, at børnene havde fri hveranden dag, for de skulle skam hjælpe til hjemme de andre dage. De store børn som gik i 3. og 4. klasse skulle hjælpe deres far og mor i stalden og på marken, og pigerne deres mor inde i huset. De mindre fra 1. og 2. klasse skulle tit passe deres mindre søskende. Dengang havde man nemlig mange flere børn end man har i dag. Det var ikke ualmindeligt at have 6-8 børn.
Når vi kom i skole om morgenen var der en lille forgang, hvor vi satte vore træsko eller støvler, hængte vores tøj og så tog vi allesammen indesko på, inden vi gik ind i klassen. Det var dejligt en kold og mørk vintermorgen at komme ind i en klasse (dengang hed det skolestuen) hvor der stod en stor rund kakkelovn og varmede. Der blev fyret med tørv, som man dengang gravede ude i moserne og der var en dejlig lugt af tørv i rummet.
Inden vi startede sang vi altid en morgensang. Det kunne være "I Østen stiger solen op" eller "Morgenstund har guld i mund" eller andre. Om vinteren var det buldremørkt når vi kom, for vi begyndte hver dag kl. 8 og om sommeren kl. 7.
Så gik skoledagen med dansk, regning, historie, geografi, bibelhistorie, skrivning og om sommeren havde vi også gymnastik ude på skolepladsen. Dengang lærte man ikke sprog, fysik og matematik. Det gjorde man kun hvis man kom på en realskole, der lå i en anden by som man skulle køre med tog til. Men det var der ikke ret mange der gjorde. De fleste gik ud af skolen som 14-årige og skulle ud at tjene hos landmændene.
Jeg vender lige tilbage til skolestuen fra før. Når vi skulle regne brugte vi en tavle og noget der hed en griffel. Det var det billigste, for når man havde regnet tavlen fuld, viskede man det hele ud med en lille våd svamp og så kunne man begynde forfra. Når vi så skulle skrive med blæk i stilebogen, var der foran på vores bord et lille hul, hvor der stod et blækhus med blæk i. Der dyppede man så en pen, som var sat fast i et penneskaft, og du kan tro det var svært at skrive med sådan én, for man kunne let komme til at klatte med det blæk. Man skulle også lære at skrive pænt, så det så pænt ud når man skrev et brev. Man måtte heller ikke stave forkert og kommaer og punktummer skulle sættes rigtigt. Der var ingen børn der dengang havde set en skrivemaskine.

Førstelærer Hans Birkelund og frue

Når klokken var tolv var der spisefrikvarter. De der boede tæt ved skolen løb hjem og spiste. De andre havde en madpakke med som de sad og spiste på to lange bænke i den forgang, hvor træskoene stod. Ville vi have noget at drikke, stod der midt i skolegården en vandhane vi kunne gå ud at drikke af.
Kl. 2 eller 14 var skoledagen slut og vi rejste os op og stod ved siden af vores skolepult og sang hver dag et vers der hedder "Dagen går med raske fjed, dagens børn må ile". Vi havde ikke rigtige sangtimer, men vi lærte en masse danske sange, for vi

Guldsmeden
I Kolind
Bredgade 16
tlf. 86 391933
GULD-SØLV-URE

GuldBageren
KOLIND BAGERI
KOLIND MIDTPUNKT
Bredgade 18 . Tlf. 86 39 10 24

KOLIND
AUTOVÆRKSTED
FINN JOHANSEN
Finn Johansen
Mårupvej 27 . 8560 Kolind
86 39 12 11

KOLIND TAXI
& MINIBUS
v/ K.B. Jensen
Vesterågade 36 - 8560 Kolind
☎ 86 39 22 50

Lad en
håndværker
klare opgaven!

Kolind Tømrer- og Murerforretning
v. Peter Høegh
Højsletvej 12 . Kolind
Tlf. 86 39 21 77
Bil 40 13 51 77
Alt i tømrer-, snedker- og murerarbejde.
Fremstilling af vinduer og døre

Stil krav - det gør vi!
Super Brugsen
Kolind
Bugtrupvej 1-5
Telefon 86 39 19 22

Murermester
Aut. kloakmester
Henning Sørensen
Højsletvej 13 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 19 44
Biltlf. 30 86 74 44
Fax 86 39 17 70
Vi udfører alt i murerarbejde

Cykler & knallerter
BACH ANDERSENS EFTF.
Eigil Rasmussen
Søndergade 4 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 10 15

Salon Gitte
Nødagervej 103
Pederstrup
8560 Kolind
Tlf. 86 36 31 81

NISSAN
NISSAN I KOLIND
H.H. Jørgensen
Bugtrupvej 26 - 8560 Kolind
Tlf. 86 39 10 31 - fax 86 39 17 34
Personbiler udlejes uden fører

Støt forretningerne i
Kolind

Kolind Cykellager
E. Gotfred
Bredgade 15 - 8560 Kolind
☎ 86 39 10 20
Nye SYMASKINER
og alt i reparation

begyndte næsten hver time med en sang og i bibelhistorie-timerne skulle vi lære salmer udenad. Det mærkelige er at jeg kan huske dem endnu.

Skolen på Ramtenvej i Nimtofte

Ja, du kan nok se, Jeppe, at der er stor forskel på den måde din farmor gik i skole på, da hun var lille, og den måde du går i skole på. Vi lærte jo ikke nær så mange ting som I gør i dag, men vi lærte måske nok nogen ting mere grundigt. Der var jo også stor forskel på børn dengang og nu, vi vidste jo at vi skulle gøre som læreren sagde, sidde stille i timerne og høre efter. Men vi kunne godt lide at høre efter, for vi fik mange spændende ting fortalt. Lærerne var meget gode til at fortælle, så både historie og geografi blev spændende, og dengang var børn ikke så forvænte som i dag. Vi kendte ikke til hverken radio eller fjernsyn, men måtte i stedet for læse og høre os til alting. Der var heller ikke så mange penge til noget, så hvis vi engang imellem fik en 5 eller 10 øre, så var det meget flot.
Det var lidt om en skole på landet for mere end 50 år siden.

Landsbyen -
Jeg vil også fortælle dig lidt om den lille landsby jeg boede i som barn, altså den by ude på Djursland. Jeg synes det er mere spændende end den by vi nu bor i, nemlig Vejen. Den kan du selv fortælle lidt om, du har jo så tit været her. Men i den lille landsby på Djursland var det mest gårde med køer, heste, grise osv. Men der var selvfølgelig en kirke og så skolen jeg fortalte om. Så var der på et lille torv en brugsforening, en købmand, en bager og en forretning hvor man kunne købe strikkegarn, strømper, undertøj og den slags. På vejen ud til den lille station, hvor der kom et tog 6 gange om dagen, lå der et mejeri, hvor landmændene hver morgen kom skramlende ind med mælkespandene på hestevognene. Nogle af dem kom allerede ved 5-tiden om morgenen, så vi vågnede tit når de kørte for stærkt, hvis de var sent på vej.
Om aftenen kl. 19.30 kom det sidste tog til byen og så skulle vi gerne ud til stationen og se hvem der nu kom med toget. Det var meget spændende om der var nogle fine mennesker med fra storbyerne Aarhus eller Randers. Engang kan jeg huske da én af de unge piger fra byen kom hjem. Hun havde været et år i London som husassistent hos en rig familie. Da stimlede vi sammen på perronen, for ih ha, hvor var det spændende. Sikke tøj og sikke en hat Kirstine havde på, og tænk - så talte hun næsten engelsk, når hun hilste på gamle kammerater. Det var et sus fra den store verden.
Nå, i den anden ende af byen ved åen og Mølledammen lå en dejlig mølle med et kæmpe møllehjul, som plaskede rundt gennem vandet hele døgnet. Der fik landmændene deres korn malet og i den anden ende var der et stort bageri, hvor man kun bagte rugbrød, og hvor vi børn elskede den varme duft af varmt, friskt rugbrød. Af og til gik et brød i stykker, og så fik vi en humpel at gnave i. Så var der jo bageren inde på torvet. Der kunne man købe bolcher og lakridsstrømpebånd. Sådan et kostede 5 øre, og så kunne man også købe for 2 øre blandede bolcher eller et stort kræmmerhus til 5 øre. Så du kan nok forstå at børn behøvede ikke at få ret mange penge, men deres far tjente heller ikke ret mange dengang.
Jeg skrev før at man tit havde mange børn dengang. Vi var også mange der løb rundt i byen og legede med hinanden. Om efteråret kan jeg huske at vi løb rundt om aftenen i mørket med lygter, der var lavet af en udhulet roe, hvor der så var lavet huller til mund og øjne og sat en stump starinlys i. Ellers legede vi da også en del af de lege man leger i dag. Gemme, hoppe i paradis, spille bold, marmorkugler, nipsenåle. Vi legede sanglege, hoppede i sjippetov osv. Vi kunne jo ikke købe så mange ting, så vi måtte selv lave meget af det vi legede med. Jeg kan huske vi selv lavede vore bolde af korkpropper og så blev der hæklet et hylster i mange farver garn, som propperne blev puttet ind i, så var de helt fine bolde. Da jeg var 10 år fik jeg sendt 2 bolde - en rød og en blå - fra en dame i Aarhus. Det var vel nok en oplevelse, de kunne jo rigtig hoppe op i luften.
Nå, kære Jeppe, jeg kunne jo blive ved, men nu må det slutte.

Kærlig hilsen Farmor

Et vigtigt kapitel i "Esters Bog"

Ester bor - med alle sine minder - i vor nabokommune. Jeg kender hende vel ikke så godt, men ad skæbnens dunkle og uransagelige veje har jeg mødt hende i begge ender af livet. Første gang i Helsingfors, hvor jeg arbejdede i 1946. Ester var ansat på passagerdamperen "A. P. Bernstorff", som dengang sejlede på ruten København-Helsingfors. Mine forældre sendte af og til en pakke med ost og spegepølse, som de flinke kahytsjomfruer tog med til mig.
Jeg rejste østpå i Finland før jul det år, og "A. P. Bernstorff" blev indsat på ruten Esbjerg-Harwich, stadig med bl.a. Ester om bord. Det erfarede jeg en menneskealder senere, da Lis (min kone) kommer til at gå på HF sammen med Ester. Det var i denne forbindelse, jeg traf hende igen. Hun fortalte om et dramatisk møde, der ledte ind i romantikkens vidunderlige verden. *K.F.N.*

Men vi lader Ester fortælle historien:
Efter krigen drømte jeg som så mange andre unge om at komme ud at "se verden". En lille annonce i henholdsvis en engelsk og en svensk avis gav intet resultat.
En dag jeg sad med Politiken læste jeg om et rederi, C. K. Hansen, der netop havde søsat et stort skib. Det gav mig idéen til at skrive til rederiet, om ikke jeg kunne få hyre som medhjælp til madlavning, rengøring el.lign.
Som tænkt så gjort og nogen tid efter fik jeg et meget venligt brev, som forklarede at de ikke beskæftigede kvinder på deres skibe, men de henviste mig til ØK og DFDS. Efter at have samlet mod til mig gik jeg en dag hen til ØK's forhyringskontor. Der fik jeg at vide at jeg var for ung - jeg skulle være mindst 25 år. - Det slog mig lidt ud.
Dog overvandt min eventyrtrang og udlængsel alle betænkeligheder, så efter nogle dage henvendte jeg mig på DFDS. "Ok, lille frøken, vi har så mange jomfruer, at vi kunne føde kanoner med dem" var det nedslående svar. Men han kunne da få min adresse og mit telefonnummer.
Der gik ikke mange dage, så blev der ringet til min arbejdsplads, at jeg kunne få en hyre på "C. F. Tietgen", der sejlede på Århus. Det var ikke lige det, jeg havde drømt om, så jeg sagde pænt nej tak.
Så gik der igen nogle dage og denne gang fik jeg tilbudt en hyre på "Frederikshavn", som sejlede til Norge.
Jeg skulle til Udlandet! - Jeg var helt euforisk. Først skulle jeg møde på forhyringskontoret og have forskellige papirer i orden. "Hvad vil De, lille frøken?" spurgte forhyringsagenten. - Ja, jeg skulle altså ud at sejle med "Frederikshavn".
Senere skulle "Fredrikshavn" i dok og jeg fik så mulighed for at komme med "A. P. Bernstorff", som først sejlede på Finland og senere blev overflyttet til Esbjerg-Harwich ruten. Nu var det rigtig spændende, for nu kunne jeg også komme til England. Det skal dog siges at der var meget begrænset frihed, men man kunne da nå at komme til London, når der var overliggerdag, og man kunne også nå at se Colchester og Ipswich.
Det var barskt at sejle på Nordsøen. Den gang var der ikke noget der hed stabilisator på skibene, så jeg var søsyg hver gang.
Den 4. februar 1947 var vi på vej mod Harwich i en brandstorm, og jeg var som sædvanlig søsyg. Da modtog vi SOS-signal og meddelelse om, at et andet af rederiets skibe "I. C. Jacobsen" var i havsnød ca. 20 sømil agten for vor position. Vi satte straks kurs mod havaristen - forceret, fuld kraft frem med dobbelt bemanding på fyrpladsen. Efter ca. 1½ times sejlads fik vi det nødstedte skib i sigte. Det lå lavt i den hårde sø med 30 graders slagside.
Det lykkedes mandskabet på "I. C. Jacobsen" at få den sidste redningsbåd i søen, de tre andre var slået over bord. Hele besætningen på 21 mand var i båden og den nærmede sig nu "A. P. Bernstorff". Her havde man pumpet olie på havet for at dæmpe den voldsomme sø. Alligevel kastede en kæmpebølge båden mod skibssiden, den kæntrede og alle mand havnede i det iskolde vand. I tove og rebstiger, der var kastet ud fra skibssiden, fik man de nødstedte om bord.

"A. P. Bernstorff" på kajen ved "Larsens Plads".

Ulykkeligvis mistede kaptajnen og maskinchefen livet, måske fordi de var de ældste om bord og ikke har kunnet klare anstrengelserne.
Jeg hjalp 2. styrmand med at få det drivvåde tøj af. Det var han ikke meget for, for han havde uniformen udenpå nattøj og det syntes han var så flovt. Det fortalte han meget senere. På fødderne havde han et par store træskostøvler. "A. P. Bernstorffs" 1. styrmand kom netop forbi og bemærkede: "Nå, lille jomfru, der skal nok et skibsforlis til for at få Dem til at glemme søsygen".
Den forkomne 2. styrmand fra havaristen spurgte: "Har De ikke sejlet på passagerskibet "Frederikshavn", frøken?" Der havde han set lille mig på afstand, og fattet interesse. Mens denne bemærkning faldt, forsvandt "I. P. Jacobsen" på sin sidste rejse mod havets bund, mens skruen slog et par slag i luften.
Det blev til brevveksling og meget mere mellem 2. styrmand og mig. Året efter blev vi gift og levede lykkeligt sammen til Peter døde for nogle år siden. Et minde fra vort dramatiske møde på det vildene hav: Peters træskostøvler står velbevarede på mit loft. *Ester*

Det var lidt af det, Ester kunne huske fra de mindeværdige dage.
Dagen efter redningsaktionen stod den beskrevet i dagbladet "Vestkysten". Vi bringer her en nærmere beskrivelse af den dramatiske aktion:

„I. C. Jacobsen"s Redningsbaad blev knust mod „A. P. Bernstorff"

21 Mand fra „I. C. Jacobsen" faldt i det oprørte Hav; alle Mand paa nær Kaptajnen og Maskinmesteren blev bjerget

Kaptajn H. C. Hansen, paa „A. P. Bernstorff" fortæller VESTKYSTEN om Redningsarbejdet

"Først Kl. 7 i Dag kom Damperen "A. P. Bernstorff" gennem Storm og Snetykning til Harwich med de 19 overlevende fra Damperen "I. C. Jacobsen" som var reddet i Gaar Middags udfor den hollandske Kyst. Alle 19 var i god Behold, men de har overhovedet intet reddet af deres Ejendele. De har kun det Tøj de staar og gaar i.
De omkomne er Skibets Kaptajn Westholtz og 1. Maskinmester Valentin. Ved ankomsten til Parkeston afgav Kaptajn Hansen paa "A. P. Bernstorff" en udførlig Forklaring paa, hvad der var sket.
Der kom SOS fra "I. C. Jacobsen" kort efter at den var passeret af "A. P. Bernstorff". Kaptajn Westholtz telegraferede, at han ikke havde Herredømme over Skibet og bad om hurtig Hjælp.
Kaptajnen på "A. P. Bernstorff" vendte rundt saa hurtigt, det lod sig gøre i den voldsomme Sø. Han sejlede gennem Snetykningen op til den angivne Position og i Løbet af ca. 2 Timer naaede han denne.
Han fandt Skibet i alvorlig Nød, og Skibets Besætning var allerede gaaet i Redningsbaaden. Saa snart "A. P. Bernstorff" øjnede Redningsbaaden, lagde den sig saaledes op i Søerne, at der var Læ for Redningsbaaden til at nærme sig. Samtidig gjorde man Skibets egne Redningsbaade klar til at sætte i Søen.
Da Redningsbaaden kom hen paa Siden af "A. P. Bernstorff" blev den grebet af en voldsom Sø og slynget ind mod Skibssiden, hvorved den kæntrede og alle de Ombordværende blev slynget i Vandet. Ved Hjælp af Redningsbælter og Tovværk blev de efterhaanden trukket ombord én for én med Undtagelse af Kaptajnen og 1. Maskinmester.
Med de 19 reddede om Bord fortsattes Eftersøgningen i flere Timer for om muligt at finde de to. Paa dette Tidspunkt var "I. C. Jacobsen" sunket.
Ingen af de Overlevende havde taget nogen Skade, og Kaptajn Hansen fandt det end ikke nødvendigt at kalde Læge om Bord.
"I. C. Jacobsen" var lastet med Stykgods, deriblandt Jernbjælker, og det har formentlig været medvirkende til, at Skibet ikke kunde vædre de voldsomme Søer, og derfor har det faaet en alvorlig Slagside". *Referat fra "Vestkysten"*

Nyt - Nyt - Nyt

Senior Rejser 2003

Sydfrankrig/Provence
10 dag. ½ pens. 11/5-20/5
kr. 5.795,-

Krydstogt på Rhinen 6 dg.
Helpens. 2/9-7/9
fra kr. 6.295,-

Sct. Petersborg 8 dg.
½ pens. 11/8-18/8
kr. 5.795,-

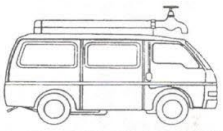
Franken 5 dg.
½ pens. 9/6-15/6
kr. 2.595,-

de graa busser
INDUSTRIVEJ11, 8550 RYOMGÅRD
TLF. 86 39 43 66 . GIRO 3 00 28 10

Boligforeningen Djursland
POSTBOKS 2 • ROSENVANG 17 • 8543 HORNSLET

Åbningstider:	Mandag-onsdag	kl. 9.00 - 12.00
	Torsdag	kl. 13.00 - 17.00
	Fredag	kl. 9.00 - 12.00
Telefontider:	Mandag-onsdag	kl. 8.30 - 15.30
	Torsdag	kl. 8.30 - 17.00
	Fredag	kl. 8.30 - 12.00

Telefon: 87 85 06 10

PERS RØRSAMLING
Aut. VVS og BLIK
Slotsgade 7 . 8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 41 75

Dansk Røde Kors
Hjælp os at hjælpe

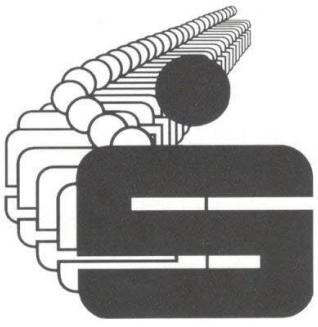
DANSK RØDE KORS Genbrug
Jernbanegade 16, Ryomgård
Telefon 86 39 54 07

MURERFIRMA
HANS JOCHUMSEN APS
Marienhoffvej 28 - 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 47 34
Biltelefon 40 75 84 07

grafisk a/s
FREKA
Bøjstrupvej 23
8550 Ryomgård
70 22 70 26
www.freka-grafisk.dk

Støt vore annoncører - de støtter os!

Velkommen i

Ryomgaard og Omegns Sparekasse

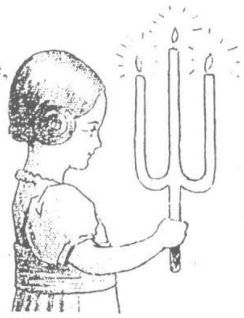
- Vi er også optimister!
Til gavn for kunderne - Styrk det lokale pengeinstitut.
Bliv garant i Sparekassen

Jiffy A/S
8550 Ryomgaard • Tlf. 86 39 43 88

NOGLE AF VINTERENS MÆRKEDAGE

HELLIG TRE KONGER:
Fra gammel tid fejrede man julen indtil alt juleøllet var drukket, men senere begyndte man at sætte datoen den 6. januar på.
Julen blev officielt afsluttet aftenen før Hellig Tre Kongers dag. Denne aften brændte husbond et tregrenet lys på bordet, hvorefter man spiste et godt måltid. Disse tregrenede lys var mest til glæde for børnene, for hvor grenene mødtes kunne der være indstøbt lidt krudt. Når vægerne brændte ned til stammen, lød der et knald som pustede lyset ud - og julen var ude!
Jeg har selv optaget en båndoptagelse hos gårdejer Anders Andersen ved Nimtofte, hvor han på "jysk" fortæller om, hvordan hans forældre omkring 1910 støbte de tregrenede Helligtrekongerslys, når de skulle lave vinterens forråd af tællelys. De kom lidt krudt ind i hulrummet i et lille stykke gåsefjer og indstøbte det så i lyset. I øvrigt skulle de gemme alle lysene i en trækasse oppe under loftet, for musene ville jo gerne gnave i lysene, som var lavet af fåretalg.
Frem til kalenderreformen i 1770 var dagen en officiel helligdag, men blev så afskaffet af Struense. På Hellig Tre Kongers dag var der helt frem til omkring 1890 optog gennem landsbyerne. Forrest gik de tre konger, Balthazar, Melchior og Casper. Balthazar var jo fra Afrika og derfor sværtet sort i ansigtet. Kongerne havde lange hvide skjorter over deres tøj, og på hovedet havde de spidse huer, som var pyntet med bånd og flitterstads.
Foran sig holdt de en lang stang med en lygte af form som en stjerne. Efter de tre konger fulgte et mindre følge.
I optoget red en bondepige på en lille hest. Hun skulle forestille Jomfru Maria, og i en lille sivkurv havde hun en dukke, som skulle forestille Jesusbarnet. Efter dem fulgte kong Herodes og nogle svende samt Judas, som var klædt ud som nar. Han medbragte en pengekat til pengegaver. Optoget drog rundt til alle gårdene i landsbyen, og når husbond havde skænket brændevin for kongerne, og der var kommet småmønter i pengekatten, sang alle deltagerne en vise.
Ved midnatstide denne aften kunne de unge piger tage varsler om deres tilkommende. De skulle gå tre gange rundt om gården i solens retning og hver gang for sig selv fremsige følgende vers:

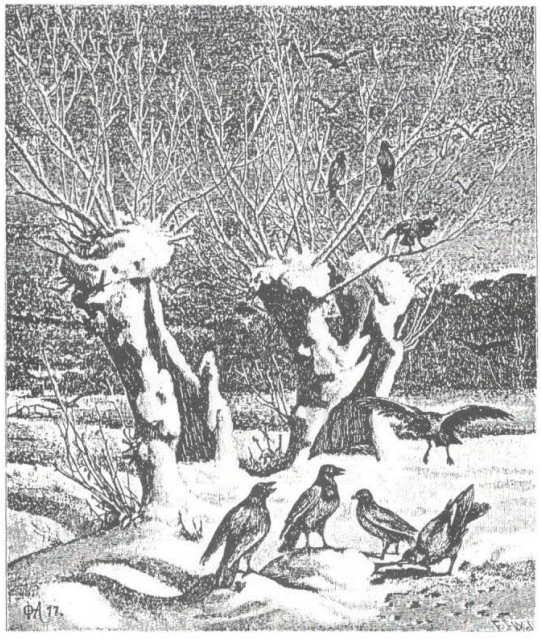

Jeg beder jer hellige konger tre,
at I i nat vil lade mig se,
hvis seng jeg skal rede,
hvis dug jeg skal brede,
hvis brud jeg skal være,
hvis navn jeg skal bære
med ære.

KYNDELMISSE:
Kyndelmissedag er den 2. februar, så er halvdelen af vinteren gået.
Denne dag skulle bonden se efter i sin lade, om han havde det halve af foder og forråd tilbage til sine husdyr.
Mange véd at den hårde vinter, vi i reglen har i begyndelsen af februar, kaldes "Kyndelmisse knude", og mange mindes måske Blichers digt fra 1838:

Det er koldt derude,
Kyndelmisse slår sin knude
overmåde hvas og hård.
Hvidt forneden, hvidt foroven
pudret tykt står træ i skov,
som udi min Abildgård.

Til Kyndelmisse tændtes mange lys. Kyndelmisse blev også kaldt Kandelabermesse eller Lysmesse.

I gammel tid afholdtes en stor lysfest for Jesusbarnets fremstilling i templet 40 dage efter hans fødsel (den 2. februar). Det var den dag da Jomfru Maria blev renset, idet kvinderne dengang blev betragtet som "urene", når de havde født et barn.
Denne skik havde vi også i Danmark helt op til omkring 1850 (mine bedsteforældres tid). Altså en kvinde var uren i 40 dage efter en fødsel og måtte ikke komme i kirken i denne tid. Først når de 40 dage var gået mødte hun op igen, men ventede ude i våbenhuset i sine fineste klæder, indtil præsten kom ud og hentede hende og pøny ledte hende ind i menigheden.
Kyndelmisse var en helligdag helt op til 1770. Den fejres ikke mere, men er dog stadig nævnt i mange kalendere.
På sådan en helligdag måtte man ikke spinde eller væve eller foretage sig andet, for det kunne få de uheldigste følger.
Gennem mange århundreder holdt man forskellige gilder i landsbyerne, og bylavsgilde, oldermandsgilde, tyendegilde og mange andre blev afholdt ved Kyndelmisse i de gamle landsbysamfund.
Bonden tog også varsler på denne dag og alle kendte talemåden: "Lige så mange dage lærken synger før Kyndelmisse, lige så mange uger efter tier den".
Jeg har da også her i Århus set et optog, der om aftenen den 2. februar drog gennem gaderne med tændte fakler, og således holdt mindet om den gamle skik ved lige.

FASTELAVN:
Navnet Fastelavn kommer af det plattyske "Fasteabend". Det er fra den katolske tid og er den sidste aften før man skulle begynde at faste som optakt til påsken.
I den katolske tid indtil 1536 skulle man rense og "spæge" sit legeme til den store påskehøjtid, og man måtte ikke spise kød i fyrre hverdage før påsken. Dagene i forvejen spiste man derfor i rigeligt mål. Søndag og mandag blev kaldt "flæskedagene", tirsdag var "hvide onsdag", for da spiste man varm mælk og hvidt hvedebrød.

Fastelavnslojer i en landsby - Xylografi fra 1872

Først om onsdagen - "Askeonsdag" - begyndte den egentlige faste. Alle mødte op i kirken med et askekors malet i panden.
I nutiden er fastelavn jo først og fremmest børnenes fest med fastelavnsris om morgenen og tøndeslagning og udklædning om formiddagen.
Mange steder var der tøndeslagning og ringridning for voksne før i tiden, og dette er sandsynligvis et sammenkog af hedenske frugtbarhedsrituler, ridderturneringer m.v.
For ikke så mange år siden kom man ved tøndeslagningen en sort kat i tønden. Den symboliserede "det onde"! Den skulle slås ihjel nogle steder og andre steder skulle den mørbankes og jages ud af byen.
I min billedsamling om Nimtofte har jeg et billede fra 1921, hvor ca. 20 karle holder klar til ringridning en fastelavns-søndag på torvet.
Rytterne og hestene er pyntede med kulørte bånd og på hovedet har rytterne en rigtig dragonhat. Ved en samtale med en ældre mand har jeg fået opsporet, at man lejede disse hatte hos dragonerne i Randers for 25 øre stykket.

Efterskrift:
Kalendere og almanakker er jo helt dagligdags ting for det moderne menneske, men går vi blot et par hundrede år tilbage i tiden, havde man ikke disse hjælpemidler eller kunne ikke læse dem.
Alle kan vel godt lide at have noget at se hen til, og traditionerne og højtiderne var de lyspunkter, som vore forfædre havde at glæde sig til i deres grå hverdag. De var tilpasset traditionernes og årstidernes rolige vekslen.
Bonden så hen til forårets komme - og det gør vi vel alle. Allerede nu begynder vi måske at glæde os til at viben snart kommer, at anemonerne pibler frem - og det skønneste af alt: at opleve en nyudsprunget dansk bøgeskov i maj.

Erland Skovbjerg

VERDENS BEDSTE VITS !

Verdens bedste vittighed er blevet kåret ved en analyse over folks reaktion på 40.000 vitser.
To jægere er ude i skoven, da den ene falder om. Han ser ikke ud til at ånde, og hans øjne er glasagtige og brustne. Den anden griber sin mobiltelefon og ringer til alarmcentralen: "Min ven er død. Hvad skal jeg gøre?" - hvorefter stemmen i den anden ende siger: "Tag det roligt! Jeg kan hjælpe. Lad os først sikre os at han er død". Derefter bliver der stille, hvorefter et skud høres. Tilbage i røret siger jægeren så:"Okay, hvad så nu?"

Bruger- og pårørenderåd på Ringparken -

På et indkaldt møde den 30. september 2002 blev der valgt et Bruger- og pårørenderåd på Ringparken i Ryomgård.
I lovgivningen er der fastlagt bestemte opgaver som rådet skal varetage og være med i:

- Varetage de lokale beboeres interesse på Ringparken.
- Være med til at fastlægge retningslinier for Pleje, omsorg, praktisk bistand, aktiviteter og socialt samvær - arbejdsrutiner, kostplaner og målsætninger.
- Høres om de tilsynsrapporter der udarbejdes i forbindelse med tilsynsbesøg fra embedslæge og kommunen.

Vi håber det nye Bruger- og pårørenderåd bliver et bindeled mellem den enkelte beboer, pårørende og kommunen.
Har man spørgsmål eller idéer til det daglige liv på Ringparken, er man altid velkommen til at rette henvendelse til Bruger- og pårørenderådet.
Valget til Bruger- og pårørenderådet gælder for et år. Her i starten vil der være stor mødeaktivitet, da der er meget vi skal sætte os ind i, men efterhånden vil der blive tale om et møde hvert kvartal.
Ved det sidste valg lykkedes det ikke at finde det sidste medlem til Bruger- og pårørenderådet, så er du bruger eller pårørende, og har du lyst til at være med i vort arbejde, så har vi brug for dig.

Det nyvalgte Bruger- og pårørenderåd på Ringparken har konstitueret sig på flg. måde:

Formand	Børge Christensen, Stoholm
Næstformand	Lis Jepsen, Ryomgård
Medlem	Gerda Sørensen, Ryomgård
1. suppleant	Ruth Bugtrup, Hadbjerg
2. suppleant	Mols Søndergård, Ryomgård
Tillidsrepræsent.	Lone Tonnesen
Sekretær	Kirsten Møller

HVAD ER "LYKKE"?

Det ved man ikke, før man er gift - !

OG SÅ ER DET FOR SENT !

PINDSTRUP VARMEVÆRK AMBA
BRUNMOSEVEJ 3 A • 8550 RYOMGÅRD
TLF. 86 39 69 05

B.J. FRUGT OG GRØNT PINDSTRUP

I Ryomgård
hver tirsdag kl. 12.00 - 17.30

I Kolind
hver fredag kl. 9.00 - 11.00

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S er en moderne spånpladeindustri, der fra fabrikken i Pindstrup leverer basismaterialet til den danske bygge-, møbel- og inventarindustri.
Avanceret produktionsteknologi sikrer målfaste, miljørigtige spånplader af høj ensartet kvalitet.

NOVOPAN
NOVOPAN TRÆINDUSTRI A-S

PINDSTRUP CENTRET
CENTER FOR INTEGRATION

Johs. F. la Cours Alle 1
Pindstrup . 8550 Ryomgaard
Tlf. 86 39 61 11

Støt forretningerne i
Pindstrup

Pindstrup Murerfirma
v/ Kim Overfeldt
Tlf. 86 39 61 45
Bil 22 13 33 10
ALT MURERARBEJDE UDFØRES
BYG GARANTI ORDNING

Nyt Syn
10 % rabat til medlemmer af pensionistforeninger ved kontantkøb!
Nyt Syn Auning
Centervej 21 • 8963 Auning
Tlf. 87 86 95 23

Pindstrup Sphagnum - til planter ude og inde
Kvalitetsprodukter fra Pindstrup giver planterne de bedste vækstbetingelser.

GODT HÅNDVÆRK ER BILLIGST I LÆNGDEN!

Lidt skolenostalgi !

I de såkaldte gode gamle dage, dvs. for 40-50 år siden eller mere, var det ikke ualmindeligt at blive udsat for lærere, der på en for eleverne højst ubehagelig måde lod frustrationer og magtbegær få afløb i timerne. Sidst har vi i Hans Edward Nørregård-Nielsens bog: "Riberret" erfaret om hans belastende minder fra minder fra 60-erne i Ribe Statsskole. Og tænk på lektor Blomme i Hans Scherfigs bog fra 1940: "Det forsømte forår". Nogle af os har sikkert kunne fortælle lignende oplevelser fra vor egen skoletid.

Men en sådan lærer var Skuli Magnusson ikke. Han var vores sproglærer i Ryomgård Realskole omkring 2. verdenskrig, og han var vel på det tidspunkt omkring et halvt hundrede år. Vi kendte egentlig ikke meget til hans fortid, bortset fra at vi vidste han var islænding - som navnet antyder - at han var ugift, uden børn og vist også uden slægtninge iøvrigt. Han underviste på realskolen i sprog, dvs. i engelsk og tysk. Man sagde at han kunne en 7-8 sprog, men jeg mindes aldrig at have hørt ham demonstrere andre sprog, så jeg ved ikke hvilke sprog det var.

Men sprog var uden tvivl hans livsindhold, og han omgav sig med mange bøger. Som den slags mennesker tit er, var han lidt verdensfjern og egentlig ikke hvad man kunne kalde "skoleminded". Han ville have passet bedre som forskningsbibliotekar eller noget lignende, men var af én eller anden grund havnet som sproglærer i Ryomgård Realskole. Ydermere var han nærsynet og gik med stærke briller. Havde af samme grund svært ved at overskue et helt klasselokale, hvilket kan være katastrofalt for en lærer med fjantede og provokerende elever. Desuden var han tydeligvis distræt, hvilket kunne medføre at hans påklædning kunne udvise visse mangler, f.eks. forskellig farvede sko eller en skævt knappet jakke.

Han boede i en lille 1-sals lejlighed i ét af nabohusene til skolen. Jeg besøgte ham engang i privaten i et fagligt ærinde, og jeg husker lejligheden som meget støvet og rodet og fyldt med bøger og ikke meget andet. Ingen formildende omstændigheder som potteplanter eller nips. Hvordan han fik lavet sin mad ved jeg ikke. Formentlig spiste han på hotellet eller fik sin mad udefra. Jeg tror ikke han var i stand til at koge et æg.

Så egentlig var han på mange måder at beklage, for han var sikkert et ensomt menneske. Det havde vi jo ikke tanke for dengang. Vi skulle lære sprog hos ham, og det kneb det noget med, for han havde den opfattelse, at grammatikken var det vigtigste, så den skulle vi kunne på fingrene. Så måtte det med at tale sproget komme senere. Derfor lærte vi faktisk ikke at tale engelsk i hans timer.

Altså terpede vi grammatik til den store guldmedalje og oversatte engelske tekster. Kunne vi lære noget udenad, var det fint, meget fint - lige til ug. Vores karakterskala dengang gik fra 0 til 6. Ug var 6 og minus var 6 minus. Mg+ var 5 plus og mg var 5 og så fremdeles. Det gjaldt derfor om at lære de grammatiske regler og sætninger udenad, så var man sikker på et 6-tal. Jeg kan huske at engang i den engelske tekst var der 4 vers der ikke afveg meget fra hinanden. Han udlovede et 6-tal for hvert vers vi kunne fremsige udenad. Det tog ikke lang tid at lære dem, så da jeg havd erablet dem af mig, stod der 4 6-taller i hans lille sorte bog, hvor hver elev havde sin egen side. Og nå man så havde erhvervet sig en pæn række 6-taller, kunne man trøstigt tage den lidt med ro, for så blev man ikke hørt foreløbig.

Ind imellem al den grammatik prøvede vi med skam at melde at holde grin med ham, og det var egentlig ikke svært, for han virkede distræt og naiv på mange punkter, og da han så tilmed var nærsynet var det f.eks. meget brugt at anbringe en blækklat enten på katederet eller på en pult, hvor vi med sikkerhed vidste, at han ville komme og stryge sin hånd på vej ned i klassen. Og der var selvfølgelig aldrig nogen af os, der vidste hvem der havde gjort det.

Ryomgård Realskole i 30-erne.

Nimtofte
Fod- og hudplejeklinik

Zoneterapeut. Fodplejer og kosmetolog
Vinnie Kejser Nielsen

Eskebakken 57 . 8581 Nimtofte
Tidsbest. 8 - 9 mand.- fred.
Udebehandling
efter aftale
86 39 82 75

KLIP 7
8581 Nimtofte
86 39 86 77
SOLARIUM

PLOUGMANN AUTO

Aut. forh. LADA og DAIHATSU
Specialværksted for HONDA
Vi servicerer og reparerer alle bilmærker til rimelige priser.
Vi henter og bringer overalt på Djursland

Gammelvej 8 • Fannerup • 8560 Kolind
Tlf. 86 33 93 11
Fax 86 33 93 51
E-mail: plougmann-auto@mail.tele.dk
www.plougmann-auto.dk

Midtdjurs Lokalarkiv
efterlyser stadig ting til arkivering.

Det drejer sig især om gamle billeder af personer, gårde og landsby- og bymiljøer.

Også skøder, ejendomspapirer, forenings- og regnskabspapirer, protokoller samt mange andre ting.

Vi hjælper gerne med at sortere.

Midtdjurs Lokalarkiv
Torvet 5, Nimtofte

Åbningstider:
Tirsdag kl. 14-17

Henv.: Knud Jensen
Kraghøjvej 1, Ebdrup

Tlf. 86 39 21 66

DEN SUNDE MÅDE AT SIDDE PÅ®

Nyd en pause
Hvilestol med funktioner der kan tilpasses Dem og som muliggør vekslende siddestillinger, der er godt for ryggen.

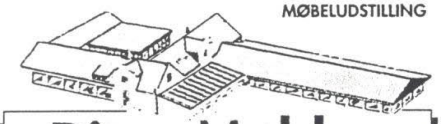
Kom ind og prøv

farstrup comfort

Hos Djurs Møbler kan De se det store udvalg i Farstrup Comforts hvilestole med siddekomfort. Vi tilpasser stolen til Dem. Har De ikke mulighed for at besøge os, tilbyder vi gratis konsulentbesøg hos Dem.

DJURSLANDS STØRSTE MØBELUDSTILLING

Djurs Møbler
Ramtenvej 7 · 8581 Nimtofte · Tlf. 86 39 81 77
ÅBNINGSTIDER: Mand.-torsd. 9-17.30 . Fred. 9-19 Lørd. 9-13 . Lang lørd. til kl. 15

BJARNE's OLIE
- det er olie til tiden -
Tlf. 86 38 13 66
Tankbil 21 24 56 66
Skråvejen 1 . Ramten . 8586 Ørum Djurs

- *Fyringsolie*
- *Dieselolie*
- *Smøreolie*
- *Oliefyrsservice*
- *Rentefri varmekonto*
- *Automatisk opfyldning*

Støt vore annoncører og sponsorer - de støtter os!

Midtdjurs Traktorlager A/S
Tøstrupvej 50 . 8581 Nimtofte
Tlf. 86 39 84 88

Støt forretningerne i
Nimtofte

Jeg opnåede ikke at få præliminæreksamen fra realskolen, fordi mine forældre flyttede fra egnen i 1942 og jeg skulle så til optagelsesprøve i Viborg Katedralskole. Det er ikke let at komme fra en privat realskole til en statsskole, hvor det hele kører efter en anden målestok. Det viste sig da også at jeg havde nogle huller - især i sprog - så i stedet for 4-mellem, hvor jeg egentlig hørte til blev jeg placeret i 3-mellem i de sidste måneder af forårssemestret.
Til engelsk fik jeg en høj nydelig frøken, der nok havde nogle kartofler, hun skulle have hyppet over for eleverne, men i det store og hele var faglig korrekt. Hun lærte sine elever at tale engelsk, og undervisningen foregik delvis som engelsk konversation. Det blev en brat opvågnen, og fra at have været en ug-dreng, startede jeg med et g-minus og en lang smøre i karakterbogen om mit mangelfulde engelsk. Men én ting kunne jeg! Jeg havde fra Ryomgård lært at være høflig og korrekt, og når man blev hørt skulle man stå ret ved siden af sin pult. Det kunne jeg selvfølgelig ikke lige lave om på, så når frk. B sagde mit navn sprang jeg op fra min plads og stod ret. Første gang det skete blev hun blodrød i hovedet og sagde nærmest lidt forfjamsket, at jeg godt måtte sætte mig ned. Det gentog sig selvfølgelig nogle gang, indtil jeg efterhånden fik lært de nye regler.
Om det nu var fordi jeg faktisk blev bedre til engelsk eller hun egentlig syntes, at jeg var en ganske høflig og efterrettelig fyr, skal jeg lade være usagt. Men faktum var at for hver gang karakterbogen udkom, gik jeg en tand op i karakter, ligesom ordgyderiet aftog væsentligt for til sidst nærmest at bliv epositivt med en karakter på mg?. Så det endte med at vi forstod hinanden.

Knud Vestergaard

- - - -

Jon Skuli Magnusson blev født ved Myvatn på Island i 1880. Som barn boede han ved sine bedsteforældre i Hellerup, men han vendte tilbage til Island og tog studentereksamen i Reykjavik.
Senere kom han tilbage til Danmark og blev bl.a. lærer ved Aarhus private Realskole. i 1917 kom han til Ryomgård Realskole hvor han var resten af sin tid. Han døde i 1961 og blev begravet fra Marie Magdalene Kirke.
Han oversatte og skrev selv flere ting, bl.a. en ungarsk ordbog, men ville ikke have noget udgivet. Det eneste som er kommet på tryk er hans oversættelse fra russisk af Dostojefskijs roman: "Djævlene". Den udkom på Martins Forlag. Red.

Kolind Pensionistforening

ønsker alle et godt nytår i 2003.

Året 2002 blev præget af mange naturkatastrofer ude i verden, storm, orkan, oversvømmelser og vulkanudbrud.
Her i Kolind mindes vi de store vandmængder udenfor kanalerne i Sundet, hvor vandstanden på engene var meget høj.
Byggeriet af "hullet" i Drasbeksgade og ombygningen af Vikingegården har berørt vore medlemmer, og ikke alt var rosenrødt i den tid det stod på.
Ældreboliger i kommunen - er de en saga blot? Store lejligheder på 87-100 m3 - er det lykken for en enlig dame eller herre? Eller er det spild af boligarealer, som der er mangel på?
Der er i 2002 oprettet et Bruger- og pårørenderåd for de demente i Midtdjurs kommune. Håber det bliver til glæde og gavn for alle parter. Tillykke med det.
Jeg vil slutte med at sige tak til alle Kolind Pensinistforenings medlemmer for den støtte, I har givet til foreningen, måske blot ved at købe medlemskort, eller ved deltagelse i vore arrangementer. For uden jeres deltagelse kan foreningen ikke eksistere. Derfor håber foreningen at I er lige så trofaste i det nye år til at møde op, når vi kalder.
Vel mødt i 2003.

Bestyrelsen v. Rasmus Poulsen

Til vore annoncører -

Fra en læser i Kolind har vi fået en hyldest til handelsbyen Kolind. Redaktionen har anbragt den på en annonceside (se side 28).
Hvis der skulle være nogle kunstneriske årer i Ryomgård, Nimtofte og Pindstrup, der har lyst eller evner til at lave noget tilsvarende, modtager vi selvfølgelig gerne disse indslag, der så kan blive anbragt på annoncesiderne for de nævnte byer.

HAR VI IKKE HØRT DET FØR !
"Dagens unge elsker luksus. De opfører sig dårligt, foragter autoriteter, har ingen respekt for ældre mennesker og taler i stedet for at arbejde. De unge rejser sig ikke op, når de ældre kommer ind. De modsiger deres forældre, de praler, de spiser grådigt og de terroriserer deres lærere". ***Sokrates (470-399 f. Kr.)***

Nyt fra Pensionskontoret

Folketinget har den 11. december 2002 vedtaget forskellige love, som får betydning for en del pensionister.

Hermed en kort information om lovændringerne:

Supplerende éngangsydelse
Folkepensionister, som er fyldt 67 år inden 1. januar 2003 får udbetalt en supplerende éngangsydelse på op til kr. 5.000,00 før skat, såfremt de og en eventuel ægtefælle eller samlever har en samlet likvid formue på mindre end kr. 53.100,00.
Èngangsydelsen aftrappes krone for krone ved indtægter ud over folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg.
Ydelsen udbetales uden ansøgning sammen med pensionen for februar måned 2003.

Udvidelse af reglerne om helbredstillæg
Med virkning fra 1. januar 2003 udvides reglerne om helbredstillæg til også at omfatte udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling såfremt det er en nødvendig udgift.
Førtidspensionister, der har fået tilkendt eller påbegyndt sag om førtidspension før 1. januar 2003 samt folkepensionister kan søge om helbredstillæg.
Helbredstillægget beregnes som 85% af pensionistens egen andel af udgiften fratrukket tilskud fra en privat ordning som for eksempel "Sygeforsikringen danmark" og udbetales afhængigt af den personlige tillægsprocent. Helbredstillægget kan IKKE udbetales til pensionister, som har en samlet likvid formue større end kr. 53.100,00.

Tandproteser
Der kan bevilges op til 85% af udgiften til billigste aftagelige tandprotese.

Briller
Der kan bevilges op til 85% af udgiften til standardbriller, som afhjælper nær- eller langsynethed. Almindelige læsebriller er som udgangspunkt ikke omfattet af tilskudsreglerne.

Fodbehandling
Der kan bevilges op til 85% af udgiften til vedvarende fodbehandling, når pensionisten har et dokumenteret behov / ikke selv kan varetage fodbehandlingen.

Ansøgning om helbredstillæg
Helbredstillæg **SKAL** søges på pensionskontoret inden behandlingen påbegyndes.

Prisaftale
Det er op til den enkelte kommune at træffe beslutning om, hvorvidt der skal indgås prisaftaler med leverandørerne (tandlæger, tandteknikere, optikere, fodbehandlere og fodterapeuter).
For at give kommunerne mulighed for at indgå de prisaftaler, som skal ligge til grund for beregningen af helbredstillægget skal pensionister, der søger om helbredstillæg i perioden 1. januar 2003 indtil 31. marts 2003 have udgiften dækket efter de nye regler senest den 1. april 2003. (Der tages dog forbehold for sagsbehandlingstid).

Med venlig hilsen

PENSIONSKONTORET

Nyt fra Pleje/omsorgsområdet

I løbet af februar måned flytter pleje/omsorgsområdet ud fra Rådhuset, hvilket betyder, at lederen af pleje/omsorg, Kirsten Møller, og adm. medarbejder, Jeanie Eriksen, fremover vil være at finde i lokaler på Ringparken i Ryomgård.

Tidspunktet for flytning vil sammen med kontorets åbningstider og telefonnummer blive offentliggjort i Lokalavisen, hvorfor vi beder borgerne være opmærksomme herpå.

Indtil da er telefonnummer og åbningstider som hidtil.

Alle borgere, der modtager hjælp i pleje/omsorgsområdet, vil endvidere modtage et skema med de relevante telefonnumre. Dette skema skal opbevares i samarbejdsbogen.

Sygeplejerskerne træffes:

I Kolind/Nimtofte-området, **alle** dage kl. 7.00-15.00 på telefon	20136365
samt i klinikkerne:	
Nimtofte, "Møllen", mandag til fredag, kl. 11.30 – 12.30	**86398386**
Kolind, Drasbæksgade 21, mandag til fredag, kl. 11.30 – 12.30	**86392307**

I Ryom/Pindstrup-området, **alle** dage kl. 7.00-15.00 på telefon	51500133
samt i klinikkerne:	
Pindstrup, "Huset", mandag, onsdag, fredag, kl 10.30 – 11.30	**86396095**
Ryomgård, Ringparken, mandag til fredag, kl. 11.30 - 12.30	**86394652**
(indgang til højre for hovedindgangen v. personaleparkering)	

I Ringparken/Pyramiden/Frejasvænge, **hverdage** 7.00-15.00	51500129
- i weekender, søn- og helligdage på telefon	51500133

Aftensygeplejersken, fra kl. 15.00 – 23.00	20136365
Natsygeplejersken, fra kl. 23.00 – 7.00	24880898

Hjemmehjælperne træffes **alle dage mellem 7.00 og 7.30:**

Kolind	**86392307**
Nimtofte	**86398386**
Ryomgård	**86394652**
Pindstrup	**86396095**
Ringparken/Pyramiden	oplyses senere

- Frisk med det hele - også med prisen -

SuperBrugsen

Marie Magdalene • Ryomgård • Tlf. 86 39 40 19

Kverneland
JOHN DEERE
STEENFELDTS
MASKINFORRETNING A/S
Marie Magdalene . 8550 Ryomgård
Telefon/fax 86 39 48 88

RYOMGÅRD
EL
N.J. Kvist
Vestergade 35 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 48 78

Koed TØMRER -OG
BYGGEFORRETNING
v/ Eigil Jacobsen
Telefon 86 39 14 98
Biltelefon 20 98 94 88

- det gode værksted ligger i Ryomgård
IVECO
Vi klarer alle reparationer af
person - vare - lastbiler og busser.
• Separat pladeværksted m. alt udstyr.
LASTBILER & BUSSER
- Vi har ogsa specialværktojet samt bremsestand til lastbiler med belastningsmulighed op til 12 ton pr. aksel
Kontakt vort værksted inden syn, så klarer vi evt. reparationer og fremstilling til syn.
Kundebil kan lejes.
SVEND PILGAARD
AUTOMOBILER A/S
Saabydalvej 2 - 8550 Ryomgaard - Tlf. 86 39 40 99
Personbiler - Varebiler - Lastbiler - Busser

RÅD & DÅD BYGGECENTER
RYOMGÅRD
TØMMERHANDEL & BYGGECENTER
Vestergade 108 . Tlf. 8774 1234

ALTA
Din discount nærbutik
Jernbanegade 20 . Ryomgård

Totalopbygninger
- der holder i længden
Djuma Industri a/s
Attrupvej 4
8550 Ryomgård
Telefon 86 39 48 00
Fax 86 39 47 80
e-mail: djuma@djuma.dk

SociAldemokratiet
- Djursland holder sammen -
Tlf. 86 39 48 93

Kom ind og kik
og få en
tæppesnak
Midtdjurs Tæpper
TLF./FAX
86 39 49 15
Åbningstider:
Mandag - fredag: 12.30 - 17.30
Lørdag: 9.00 - 13.00
Henning Knudsen
Industrivej 3
8550 Ryomgård

OST PÅ TORVET
i Ryomgård hver tirsdag
kl. ca. 14.00 - 17.30
i Hornslet hver onsdag
kl. ca. 14.30 - 17.30
Ingrids OST

Midtdjurs VVS
Olaf Rasmussen & Søn
Nygade 11, 8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 44 60
Storegade 79, Pindstrup
Tlf. 86 39 62 00

Sonnes
Væveri
v/ SV- TEXTILER A/S
Industrivej 24 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 55 22

Soldaterhistorier - 4

Juleferien fik alt for hurtigt ende. Nu vidste jeg noget om soldaterlivet. Mine yngre kammerater lyttede med åben mund og ørerne slået ud, når jeg fortalte om det. Turen tilbage til Sandholmlejren var ikke nær så dramatisk som hjemturen, selvom det beskidte tøj og de rustne geværer voldte mange problemer. Diciplinen var strammet hårdt op. Hvis ikke alt var i orden, vankede der stroppeture for den enkelte. Det kunne f.eks. være at løbe rundt i gården med gasmaske på, til man var en besvimelse nær, eller røvture som den før jul, hvis det var kompagniet det var galt med.

Parolen var i årene efter anden verdenskrig: "Aldrig mere en niende april". Vi skulle trænes op til at blive fuldt på højde med de allieredes soldater, ja helst lidt bedre. Materiellet var mangelfuldt, men desmere skulle rekrutterne trænes.

Befalingsmændene gik i gang med en ildnu, som jeg nok i dag synes var grov og ydmygende overfor mandskabet. Vi skulle ikke tænke, kun gøre hvad der blev sagt. Nogle befalingsmænd havde været i England og deltaget i krigen, andre kom hjem fra Sverige med Den danske Brigade. Enkelte havde deltaget i Modstandsbevægelsen. De var alle besjælede af tanken om, at vi skulle være værdige at regnes blandt "De Allierede".

Man frygtede kommunisterne. Der var ved det første valg efter krigen kommet 18 kommunister som rigsdagsmænd. Mange frygtede et kup styret af Sovjetunionen.

Jeg kan give et par eksempler på, hvordan træningen forløb. En morgen tidlig skulle vi på feltbanen i Høvelte. Det havde været frostvejr et par dage. Delingsvis blev vi ført gennem alle de forhindringer, der var på sådan en bane. Vi kravlede under pigtråd, gennem rævegrav, over høje forhindringer og tilsidst over en lille sø, hvor der var lagt gamle olietønder, der var lænket sammen med kæder. Meningen var at vi skulle springe fra tønde til tønde, indtil vi kom over. Kunne man holde balancen kom man tørskoet over.

Tønderne var belagt med is og umulige at stå på. Første gang gik det nogenlunde, da isen tildels kunne bære. Men ak, vi skulle igennem en gang mere. Der blev lagt røgslør ud over søen. Befalingsmændene konkurrerede om hvem der hurtigst kunne få sin deling over. De råbte og skreg som gale. Isen holdt ikke længere, tønderne var isglatte. Dete endte med at vi måtte gå ud i det iskolde vand langs med kæden for at finde over, og vi var gennemblødte til brystet. Én af rekrutterne tabte sit gevær i vandet og kunne ikke finde det igen. Da røgen var væk fandt en korporal det. Det kunne ellers være blevet en dyr affære. Vi skulle selv erstatte det tabte og bortkomne.

Hjemad gik det i løb, og det var vel årsagen til at ingen blev syge. Der stod en kakkelovn i hver sin ende af barakken. I dem blev der fyret med halvvåde tørv. Det var alt hvad 150 mand havde at tørre tøj ved, men vi overlevede og blev hærdede.

Hans Bonde

Ryomgård Rejseklub

RHINEN

Assmannshausen 5 dage - 2/6 - 6/6

Pris kr. 2.450,-

HOTEL LAMM - Panorama restaurant, terrasse, mini-golf og tennis. Alle værelser har bad/toilet, telefon og TV.

Pris includerer: Bustur, halvpension fra aftensmad første dag til og med morgenmad sidste dag, udflugter, sejltur på Rhinen, entré til svævebane, vinbonde og Asbach Uralt samt rejseleder. Evt. øvrige entréer ikke incl. Tillæg for eneværelse kr. 600,-.

Tilmelding senest 14/4 til:
Bodil Jørgensen, telefon 86 39 44 54
Arne Nielsen, telefon 86 39 17 06.

Storkommune eller ej

Borgmester Kim D. Poulsen har på side 5 i "Optimisten" et indlæg om mulige sammenslutninger af kommuner på Djursland.

Efter en konference på Rønde Højskole med deltagelse af over 100 kommunalbestyrelsesmedlemmer blev der ikke truffet endelige beslutninger, men man fik en bedre baggrund for den fremtidige debat, når kommunalreform-kommissionen senere på året kommer med sit udspil.

Der er dog ingen tvivl om at der kommer en kommunalreform, og hvis der er læsere af "Optimisten", der allerede nu har lyst til at udtrykke deres meninger og starte en debat om en evt. storkommune, er man velkommen til at indsende indlæg, så vi kan bringe dem i de kommende numre af bladet. *Red.*

Artikler om "Herregårde på Djursland"

Fra Else Madsen i Pindstrup er der kommet et ønske om at bringe artikler i "Optimisten" om de forskellige herregårde på Djursland. Denne idé følger vi gerne op, og vi har henvendt os til Knud Vestergaard i Egå og spurgt ham, om det var noget at arbejde med, og han har påtaget sig opgaven.
Knud Vestergaard vil være kendt af læserne for andre artikler i bladet.
Denne beretning om øen Hjelm er indledning til serien, og i de kommende numre vil vi fortsætte med Møllerup, Gl. Estrup og Gl. Ryomgaard, der familiemæsigt har hørt sammen.

Øen Hjelm

5 km øst for den sydlige ende af Djurslands kyst ligger øen Hjelm. Kigger man over mod øen fra Elsegårde, ser man øen som en knold eller bakke, der ligger lidt ensomt ude i Kattegat med et fyrtårn på det højeste sted. Kommer man nærmere eller ser øen fra luften, opdager man at øen også består af en flad forstrand, der næsten udgør halvdelen af øens areal på 0,6 km2, eller med andre ord - ca. 50 tdr. land af øens samlede areal på 112 tdr. land.
Ikke for ingenting har øen netop fået navn heraf, idet bakken, der er 45 meter høj og dannet af moræneler udgør pulden, og forstranden, der består af grus og rullesten - udgør "skyggen" - altså en rigtig "stormhat", som Achton Friis skriver i sin beretning om de danske øer fra 1922. Forstranden, eller "skyggen" har drejet sin spids ind mod kysten, altså mod vest, forårsaget af den læ som Djurslands kyst yder mod bølger og strøm - i modsætning til øens storebror Anholt længere ude, der har sin skygge vendt mod øst.
Øens natur virker alvorlig, storslået og barsk og typisk jydsk, for her har istidens bræer huseret ligesom på det nære Mols.
Når jeg finder anledning til at omtale Hjelm her i bladet, skyldes det den omstændighed, at øen - foruden at have en vis mystik og visse sagn knyttet til sig, ting som sætter fantasien lidt i sving - også i lange perioder gennem sin mere end 700 år lange historiske periode har haft tilknytning til tre af Djurslands store gårde eller godser, nemlig først Møllerup mellem Feldballe og Bjødstrup tilbage i 1200-tallet, senere - i 1700-tallet - til Gl. Estrup under grev Jørgen Scheel, der oprettede et stutteri på øen, og i 1800-tallet til Christen Scheel, den sidste i rækken af greverne Scheel på Gl. Estrup. Efter hans død i 1926 overtog hans ældste søn, lensgreve Jørgen Carl Scheel, der dengang var ejer af Gl. Ryomgaard, øen Hjelm, og den hørte derefter ind under Gl. Ryomgaard indtil 1946 og blev brugt som sommerbolig i alle disse år.
Der var på det tidspunkt også landbrug på øen med forpagterbolig og omkring 30 tdr. land under plov. Foruden forpagterfamilien med deres børn var der beboerne på fyret, som var blevet opført helt tilbage i 1855. Det blev passet af en fyrmester, en fyrassistent og fyrpasser samt en medhjælper - alt i alt et lille samfund på en snes mennesker eller mere. Der var også en lille skole på øen med bolig i fyrets bygninger, og der skal angiveligt på et tidspunkt have været op til 15 børn på øen.
I 1946 - efter Jørgen Scheels død - blev øen, bortset fra fyret med nogle tdr. land omkring, der da tilhørte staten, solgt til proprietæren på Hjortshøjlund, der efter et par år lod det overgå til familiefirmaet "Sten- og Grus-Kompagniet", hvis familiemedlemmer stadig ejer øen i form af anparter.

Øens tidligere gård bliver nu brugt som sommerhus, landbruget er nedlagt og Hjelm får nu lov til at ligge og udvikle sig på naturens præmisser.
Hjelm har været beboet fra forhistorisk tid, idet der er fundet stenalderbopladser på øen. Før Marsk Stigs tid lå der også en lille kongsgård derovre, men med Marsk Stig - eller Stig Andersen Hvide, som han egentlig hed - begynder øens kendte historie. På tidspunktet for drabet på Kong Erik Glipping i 1286 ejede Marsk Stig herregården Møllerup, hvor hans daværende kone Ingeborg boede.
Sagnet fortæller - med digterens ord:

Saa red han fra Skanderborg,
han lod sine Gangere springe,
han red sig til Møllerup,
hin skønne Fru Ingeborg at finde.

Men efter at være blevet dømt fredløs på Nyborg Ting i 1287 flygtede han til Hjelm, hvor han byggede en borg på det voldsted og den banke, der i dag hedder Fyrbakken. Han forsvarede borgen og øen til sin død i 1293. Først 13 år senere - i 1306 - lykkedes det efter flere forgæves forsøg kong Erik Menved at erobre borgen. Herefter kom øen under kronen, der oprettede et stutteri derovre.
En kendt historisk person, nemlig ærkebiskop Jens Grand i Lund, der var i strid med Erik Menved og i stedet støttede Norges konge Erik Magnussøn mod Erik Menved, har efter alt at dømme også besøgt Hjelm, idet han sympatiserede med kongemorderne og havde møde med dem, sandsynligvis ovre på øen - ja, han var oven i købet i familie med én af de fornemste af kongemorderne.
Én af disse kender vi navnet på, nemlig kongens kammertjener Rane Jonssøn, der altså var Marsk Stigs hjælper og fælle. Han havde selv en gård inde på Djurslands østkyst lige ud for Hjelm, ved spidsen på den lille halvø der engang hed Hasnæs, men nu - ifølge Geodætisk Instituts kort - hedder Hassensør. Voldstedet Rane Ladegaard kan så vidt vides stadig ses som en firesidet, regelmæssig borgbanke, der hæver sig nogle meter over de udtørrede grave.
Øen Hjelm har været uløseligt knyttet til Marsk Stigs navn og har derved udgjort en lille brik i danmarkshistorien. Mange slægtled har sikkert fantaseret om de fredløse og deres mere eller mindre lyssky bedrifter, også efter Marsk Stigs død. Men med hans død og ærkebispens fængsling blev deres magt lammet, de fleste af dem blev fanget, ført til Ribe og henrettet.
Men stadig huskes folkevisen fra vores forfædres tid, hvoraf et af de kendte lyder:

Bonden gaar paa Marken,
og der saar han sit Korn:
"Hjælp os Gud Fader i Himmerig!
haver Hjelm nu faaet Horn!"

I dag er øen stille og fredelig. Mågerne yngler i stor stil, og i tidligere tid var æggene ligefrem en eksportartikel for forpagterfamilien. Tejsten yngler i den lille klint, og langs kysten ser man terner, skader, viber, edderfugle og toppede skalleslugere. Tilvoksningen er god for småfuglene, især stær og tornsanger. Øen er rasteplads for flere trækfugle, hvorimod hare- og fasanbestanden er svundet ind i takt med tilgroningen.
Fyret er nu automatiseret og fjernbetjent fra Fornæs på Djursland. *Knud Vestergaard*

Fra en kåbe af sproglig elastik udgivet af folketinget

Det ville han heller ikke slippe godt fra
"Jeg hverken kan eller vil skjule
min afgrundsdybe uvidenhed om
de emner, vi taler om i øjeblikket."

En er vist ikke nok til at støvsuge
Det er ganske uanstændigt, at en enlig pensionist, som bor i en lejlighed på 100 km^2 ikke kan få tildelt hjemmehjælp.

Raslen fra ministerbænken
Det glæder mig at høre undervisningsministeren ryster på hovedet.

Gå til fagmanden
Og da denne uddannelse ikke sikre, at den vagthavende kan svarer på alle spørgsmål, ender det oftest med, at den vagthavende må henvises til en specialist.

Ja det var tider
Jeg han ikke lade være med at tænke tilbage på de gode gamle dage, da kvindebevægelsen var en gangart.

KOLIND
SLAGTEREN
Mad ud af huset
smørrebrød
Rekvirer brochure
Bredgade 4c . 8560 Kolind
Telefon 86 39 25 50

L. Simonsen
NØDAGERVEJ 6 . 8560 KOLIND
Vi lagerfører alt i
Haveredskaber - Plæneklippere - Hækkeklippere
og andet til hus og have
NYT - NYT • Alt til hest og rytter • NYT - NYT
Telefon 86 39 12 88

FRISØR AMADEUS
v/ Maj Laursen
BREDGADE 28A . KOLIND
86 39 16 77

NEW HOLLAND
M. Nielsen og Sønner
AUTO- og MASKINFORRETNING
8560 Kolind . Tlf. 86 39 12 77

PS: Professionelt El-Samarbejde
Jon's EL
- din el-installatør
Ebeltoftvej 55, 8544 Mørke, Tlf. 86 37 70 65
Bugtrupvej 7, 8560 Kolind, Tlf. 86 39 10 03
Hovedgaden 29, 8410 Rønde, Tlf. 86 37 10 80, Tlf. 86 37 22 11

Ord med K

Hvad har:
Kærlighed -
Kræfter -
Kløgt -
og *Kolind*
til fælles?
Jo - alle 4 vokser af at blive brugt!

GODT HÅNDVÆRK ER BILLIGST I LÆNGDEN!

DanBolig
-samarbejder med Nordea
Knud Harder
Statsaut. ejendomsmægler, MDE
Torvet 6 . 8500 Grenaa
(Privat: Søndermarken 85 . 8560 Kolind)
Ring: 70 25 25 99
Fax 70 25 25 88
Vi sælger boliger i
Midtdjurs, Nørredjurs og Grenaa kommuner

TROVÆRDIGHED
Det er vigtigt, at du ved dødsfald får præcis den hjælp og rådgivning, du har brug for - diskret og omhyggeligt.
Alle aftaler kan træffes i dit eget hjem.
Træf os personligt døgnet rundt
på tlf. 86 39 44 66
Bedemand
Søren Rønde Hansen
Ballevej 25
8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 44 66
www.srhansen.dk
Danske Bedemænd

NØDAGER
TAXA
Tlf. 86 39 16 22

Sociale pensioner pr. 1. januar 2003 (maximale)

	Samgifte/samboende	Reelt enlige
	kr. månedlig	kr. månedlig
Folkepension el. almindelig førtidspension		
Grundbeløb	4.517,00	4.517,00
Pensionstillæg	2.122,00	4.547,00
Ialt	**6.639,00**	**9.064,00**
Højeste førtidspension		
Grundbeløb	4.517,00	4.517,00
Pensionstillæg	2.122,00	4.547,00
Invaliditetsbeløb (ikke skattepligtigt)	1.872,00 x)	2.197,00
Erhvervsudygtighedsbeløb	2.194,00 xx)	3.033,00
Ialt	**10.705,00**	**14.294,00**
Mellemste førtidspension		
Grundbeløb	4.517,00	4.517,00
Pensionstillæg	2.122,00	4.547,00
Invaliditetsbeløb (ikke skattepligtigt)	1.872,00 x)	2.197,00
Ialt	**8.511,00**	**11.261,00**
Forhøjet almindelig førtidspension		
Grundbeløb	4.517,00	4.517,00
Pensionstillæg	2.122,00	4.547,00
Førtidsbeløb (ikke skattepligtigt)	1.149,00	1.149,00
Ialt	**7.788,00**	**10.213,00**
Ny Førtidspension / nye regler 01.01.03		
Social pension	**11.477,00**	**13.503,00**

x) **Kun hvis ægtefællen også opfylder betingelserne for at få invaliditetsbeløb.**
xi) **Kun hvis ægtefællen også opfylder betingelserne for at få erhvervsudygtighedsbeløb.**

Varmetillæg.	**Enlig**	**Gifte**
Max. varmetillæg, årligt	6.996,00	5.688,00
egenbetaling , årligt	3.500,00	5.250,00

Grænsebeløb af udgifterne		
-3/4	3.500 / 5.250 -	9.800
-1/2	9.800 -	12.800
-1/4	12.800 -	15.900

AKTIVITETER PÅ VIKINGEGAARDEN

Aktivitetscenteret "Vikingegården" Bugtrupvej 16, 8560 Kolind tlf: 86. 39.11.58. Aktivitetsmedarb. Leif Kristoffersen, Træffes tirsdag og torsdag kl 8.30 – 12.30 eller efter aftale.

AKTIVITETER:

MANDAG: Porcelænsmaling, kl. 9.00 – 13.30.

"Bridge" kl. 9.00 – 12.00, Ældresagens bridgehold.

Dartspil kl.10.00 – 12.00 (alt optaget på dette hold)

Stolegymnastik kl. 13.15 – 15.15, Gymnastik, hvor alle muskler bliver rørt, Også "lattermusklerne"

Mandagsklubben kl. 13.30 – 16.00. Vi mødes igen med div. Håndarbejde,omm. Vi holder "Bazar" lørdag d. 29 marts. På Vikingegården.

TIRSDAG: Brugerrådsmøde kl.9.30 – 11.30 (1. tirs. I mrd.)

Dartspil kl.10.00 – 12.00. (alt optaget)

Kolind pensionistforenings Bankospil kl.14.00 – 16.00

ONSDAG: Porcelænsmaling kl. 9.30 – 14.00.

Dartspil kl. 10.00 – 12.00. (alt optaget)

Gudstjeneste kl.10.00 – 12.00 sidste onsdag i mdr. M. A.K. Langkjer.

"SAMSON" motionsforeningen for efterlønnede/pensionister .kl 14.00 – 16.00 i Kolindhallen.

TORSDAG: Akvarelmaling kl. 9.30 – 12.00. Vi mødes og maler uden lærer.

"Spiseklubben" kl. 9.30 – 12. 30 . Vi skiftes til at lave maden eller hjælper til,

Hørevejledning kl.12.00 – 13.00. Hørevejlederen træffes personligt eller på Tlf: 86. 39. 11. 58.

Hyggeklubben kl.14.00 – 16.30. Vi synger et par sange, og får et slaw kort, der Er kaffe på kanden! Alle er velkommen.

FREDAG: Ingen faste aktiviteter.

Så skete det endeligt! Ombygningen af Vikingegården er færdig (næsten) og lokalerne på 2.sal er igen tilgængelige, dog med den ændring ,at lokalerne ,af Brandtilsynet , kun er god-Kendt til 50 personer, grundet nødudgang.

AKTIVITETER PÅ JÆTTEGAARDEN

Aktivitetscenteret "Jættegården" Vestergade 55. 8550 Ryomgård. Tlf: 86. 39. 40. 87. Aktivitetsmedarb. Leif Kristoffersen, Træffes mandag og onsdag kl 8.30 – 12.30 eller efter aftale.

AKTIVITETER:

MANDAG: **Brugerrådsmøde kl. 9.30 – 11.30 (1. man. I mrd.) Henvend dig til Brugerrådet såfremt du har kritik, ros eller nye idéer til aktiviteter.**

Hørevejledning kl. 12.00 – 13.00. Hørevejlederen træffes personligt eller på Tlf. 86. 39. 40. 87.

Seniordans kl. 13.00 – 14.30, Der er stadig enkelte pladser,

TIRSDAG: **Aktivitetsdag! Vi efterlyser frivillige kræfter til at hjælpe.**

ONSDAG: **Litteraturgruppe kl. 10.00 – 12.00, Vi læser og diskuterer bøger/ forfattere.**

Fællesspisning kl. 11.00 – 13.00. Desværre er der ikke plads til flere på hold-Et, men du kan blive skrevet på venteliste.

TORSDAG: **"Omsorgsklubben" kl. 13.00 – 16.00 Vi spiller Banko, den første torsdag i Måneden, ellers spilles der kort, snakkes, drikkes kaffe og hygges. Alle er Velkommen.**

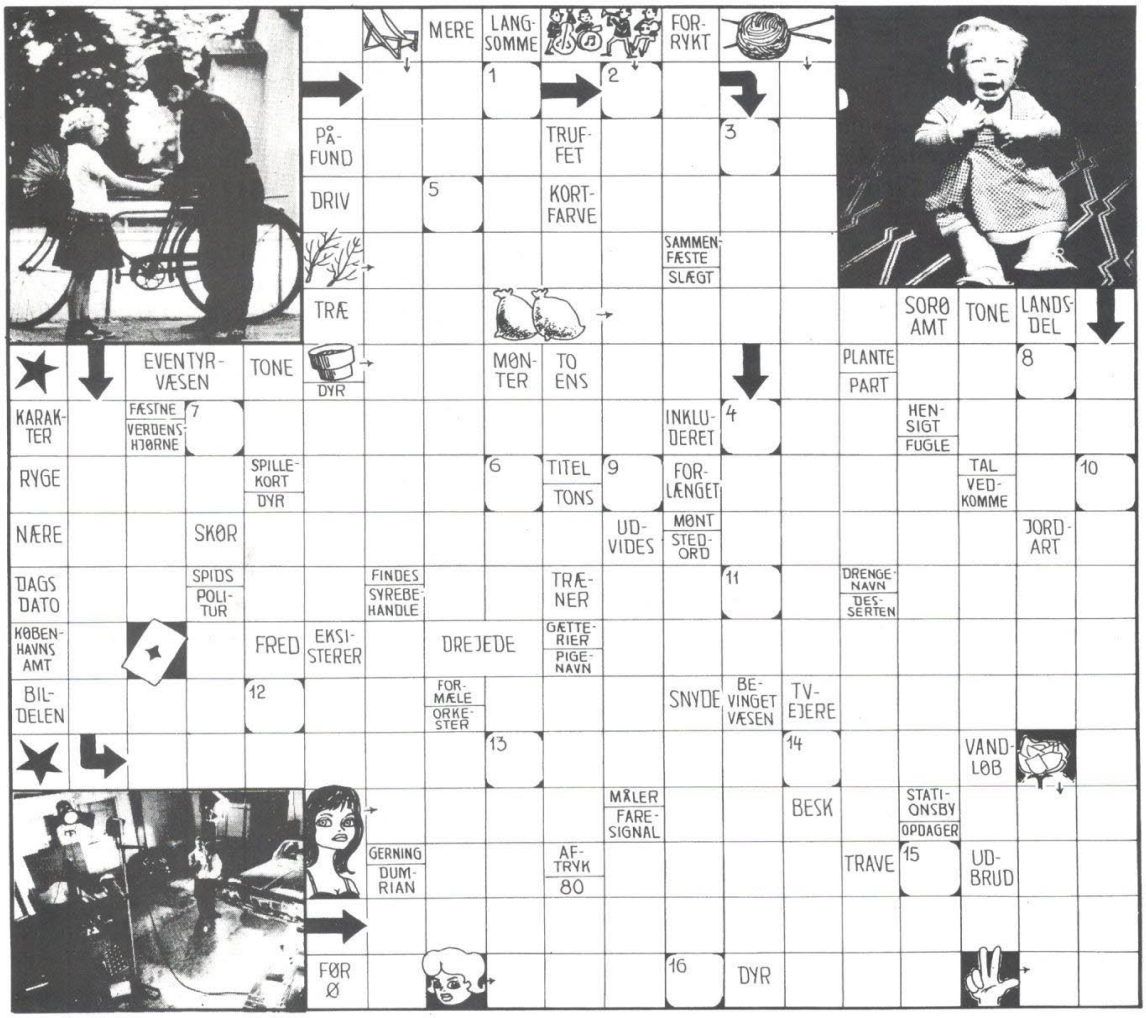
FREDAG: **Ingen faste aktiviteter.**

"PETANGUE" der spilles hver tirs/torsdag på banerne ved IFMs klubhus kl.13.30 - ? Nærmere oplysninger kan indhentes ved Ole Jørgensen tlf: 86. 39. 40. 85.

Er der aktiviteter du savner? Interessegrupper? Så kontakt dit Brugerråd eller aktivitetsmedarbejder Leif Kristoffersen på tlf. 86. 39. 11. 58 / 86. 39. 40. 87.

"OPTIMISTENS" KRYDSORD

Løsningen på "OPTIMISTEN"s KRYDSORD nr. 1 (kodeordet i de indrammede felter) bedes sendt i lukket kuvert mærket "Krydsord" **senest 10. april 2003 til Laurids Kristensen, Vinkelvej 3G, 8581 Nimtofte.** Der trækkes lod mellem de rigtige løsninger om 2 stk. gavecheck på 50 kr.
Husk afsendernavn og adresse.

Løsningen på opgaven i nr. 4 - 2002 var: "Cirkusdirektør" og
vindere af krydsordsopgaven blev:
Henning Gaardestrup, Gl. Kirkesti 5, 9990 Skagen.
Erik Knudsen, Bredgade 33, st.t.v., 8560 Kolind.

Vinderne vil få præmierne tilsendt.

Ansøgning om helbredstillæg

Lov om social pension § 17 a - c

Afsender

Midtdjurs Kommune

Modtager

Udskrivningsdato

Personnummer

Dato for modtagelse i kommunen

Hvis De vil søge helbredstillæg, skal De udfylde ansøgningsskemaet og returnere det til kommunen. Ægtefælle eller samlevende, der er pensionist, kan søge tillægget på samme skema, hvis begge underskriver skemaet. De kan læse mere om helbredstillæg på bagsiden.

Skemaet er udfyldt med oplysninger, som kommunen allerede har kendskab til.
De skal rette oplysningerne, hvis De ikke er rigtige. Skriv i de **grå** felter.

Samlivsforhold

☐ Reelt enlig ☐ Samlevende med ægtefælle ☐ Samlevende med en anden person ☐ Samboende med slægtning, som jeg ikke kan indgå ægteskab med

Ægtefælles/samlevers navn og personnummer

Aktuel likvid formue	Ansøger		Ægtefælle/samlever	
	Kommunens tal	Deres rettelser	Kommunens tal	Deres rettelser
Indestående i pengeinstitutter mv.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kursværdien af obligationer				
Pantebreve i depot				
Kursværdien af deponerede, børsnorterede aktier				
Kursværdien af investeringsforeningsbeviser				
Kontantbeholdning				
Andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet				

	Ansøger		Ægtefælle/samlever	
Er De medlem af Sygeforsikringen »danmark«	☐ Ja	☐ Nej	☐ Ja	☐ Nej
Hvis ja, angiv gruppe	Gruppe		Gruppe	

Vi søger begge om helbredstillæg ☐ Sæt kryds (husk begges underskrift)

Ansøgers underskrift

Efter retssikkerhedslovens § 10 har De pligt til at medvirke ved sagens oplysning. De har også pligt til straks at give pensionskontoret meddelelse om enhver ændring i Deres personlige og økonomiske forhold, som kan ændre tilskuddet, jf. retssikkerhedslovens § 11. Forkerte eller manglende oplysninger kan medføre krav om tilbagebetaling.

Til kontrolformål kan kommunen indhente oplysninger bl.a. i elektronisk form - om økonomiske forhold m.v. fra fx arbejdsgivere, arbejdsløshedskasser, skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder, herunder kommuner, jf. retssikkerhedslovens § 12, stk. 4.

Telefonnummer	Dato og underskrift(er)

Nye regler
Fra 1. marts 2001 indføres et helbredstillæg med faste regler for tilskud til folke- og førtidspensionisters helbredsbetingede udgifter.

Helbredstillægget erstatter til dels de hidtil gældende regler om personlige tillæg.

Kommunen kan fortsat yde personlige tillæg til andre nødvendige og rimelige udgifter, som pensionisten ikke selv kan betale. Det gælder også de udgifter der er omfattet af helbredstillægget, hvis pensionisten ikke selv kan betale sin egen andel.

Helbredstillæg
Helbredstillæg kan efter ansøgning ydes til helbredsbetingede udgifter, som sygesikringen giver tilskud til.

Det drejer sig om udgifter til visse typer af medicin samt visse behandlinger og undersøgelser ved tandlæge, fodterapeut, fysioterapeut, kiropraktor og psykolog.

Tillægget udgør 85 % af pensionistens egen andel af udgiften.

Hvis den personlige tillægsprocent er mindre end 100, nedsættes tillægget.

Formuegrænse
Helbredstillæg kan ikke udbetales, hvis pensionisten og en eventuel ægtefælles/samlevers likvide formue er større end 50.100 kr.

Om registrerede oplysninger
Kommunen registrerer de modtagne oplysninger og videregiver oplysningerne til andre offentlige myndigheder, der har lovmæssigt krav på oplysningerne.

Kommunen kan videregive oplysning om tilskuddets størrelse til apoteker og behandlere.

De har efter persondataloven ret til at få at vide, hvilke oplysninger om Dem, som kommunen behandler. De kan kræve forkerte oplysninger rettet.

Fradrag i formuen *
Ved opgørelsen af formuen ses bort fra:
- visse erstatninger for tab af erhvervsevne som følge af personskade,
- godtgørelse for varigt mén og ikke-økonomisk skade,
- godtgørelse til HIV-smittede blødere m.fl. og HIV-positive transfusionssmittede samt skadede ved LSD-behandling.

Udstedelse af kort
Opfylder De betingelserne for helbredstillæg, får De tilsendt et kort, der viser hvor stor en del af Deres udgifter, kommunen dækker.

Når De køber medicin på apoteket, er kommunens tilskud fratrukket, før De betaler.

Dette gælder også for de øvrige udgifter, som kortet dækker. Det kan forekomme, at De selv er nødt til at betale og bagefter henvende Dem til kommunen for at få udbetalt helbredstillægget.

Hvis De er i tvivl, om kommunens tilskud er fratrukket regningsbeløbet, skal De spørge herom i forbindelse med betalingen.

Ansøgning
De skal søge om helbredstillæg.

*** Hvis De har modtaget godtgørelse eller erstatning som nævnt ovenfor, skal De skrive beløbet og efter hvilken lovgivning.**

Kr.
Lov

Ansøgningen returneres til:

Midtdjurs Kommune

Bugtrupvej 31

8560 Kolind
Sundhedsafdelingen

GODT
HÅNDVÆRK
ER BILLIGST
I LÆNGDEN!

DJURSLANDS
PORCELÆN
v/ Jonna Christiansen
Kolstrupvej 1 . 8581 Nimtofte
Tlf. 86 39 81 20
Gode gaveideer

Skobløberhuset
v/ Gitte Plesner
A-16 • Løvenholmskoven
Hovedvejen 106 • 8963 Auning
Tlf. 86 48 48 15

Barber & Frisør
Ingen ventetid
og ingen tidsbestilling
Lykke Mellergård
Auning

Auning
Blomsterforretning
Vort speciale: Moderne binderi
Fødsel • Konfirmation • Bryllup • Begravelse
Vestergade 4 - 8963 Auning
Tlf. 86 48 31 45

Auning Begravelsesforretning
v/ Knud Rasmussen
Mortensensvej 2
8963 Auning
Tlf. 86 48 46 45
Bil: 40 56 77 49

Flügger farver
malerfirma
Jørgen Thygesen Aps
Centervej 21, 8963 Auning
Telefon 86 48 42 78

KLINIK FOR FODTERAPI
v/ statsaut. fodterapeut
Mette Høj
Centervej 14 (Lægehuset), Auning
86 48 40 22
Alm. fodbehandling - herunder fjernelse af hård hud og ligtorne
bøjlebehandling af nedgroede negle, indlæg m.m.
- Behandling i eget hjem udføres -

TANDLÆGE
Susanne
Brandt Jørgensen
Bredgade 1 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 14 17
Konsultation efter aftale

E.B.M.
v. Villy Klemmensen • Bredgade 12
8560 Kolind • Telefon 86 39 10 52
DIN TØJMAND
Alt i HERRE- og DRENGETØJ

2tal
Midtdjurs Radio & TV
Bredgade 4 . 8560 Kolind . Tlf. 86 39 11 75

ELplus
• EL-INSTALLATIONER
• BELYSNINGER
• SALG OG SERVICE
• HÅRDE HVIDEVARER
• FARVE-TV
• VIDEO - PARABOL
• HI-FI STEREO
• AUTO-STEREO
Kolind
el-service aps
Bredgade 24 . Kolind . Tlf. 86 39 12 00
ELplus GI'R BEDRE RÅD

Nordea
Bredgade 19 • 8560 Kolind
Telefon 86 39 10 99

Ruths
Blomster
Bredgade 23
8560 Kolind
Telefon 86 39 11 01

Postbesørget blad
57922
(8245 ARC)

Aktiviteter på Ringparken

Februar - marts - april - maj 2003

Gudstjeneste	fredag den 14. februar	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 17. februar	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 28. februar	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 3. marts	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 14. marts	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 17. marts	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 28. marts	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 31. marts	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 11. april	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 14. april	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 25. april	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 28. april	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 9. maj	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 12. maj	**kl. 14.30**
Gudstjeneste	fredag den 23. maj	**kl. 14.30**
Sang	mandag den 26. maj	**kl. 14.30**

Kommer der nye aktiviteter, vil det blive sat op på opslagstavlen.

Vedrørende gudstjenesterne på Ringparken er der mulighed for at blive transporteret med bus. Pris kr. 10,- hver vej. Bestilling af bussen: Ring til Leif Kristoffersen, tlf. 86 39 40 87 eller 86 39 11 58, bedst mellem kl. 8.30-12.30.

Får I mere end ét blad?

Det sker især, hvis to enlige flytter sammen på én adresse.Det kan også ske, hvis den ene ægtefælle er pensionist og den anden efterlønsmodtager. - Endelig sker det, hvis en annoncør også får bladet på privat-adressen.

Det vil vi gerne rette, så ring venligst til BENNY THOMSEN, Skovbakken 13, Ryomgård

Telefon 86 39 48 93 eller e-mail: Bemo@Thomsen.mail.dk

FREKA *grafisk* a/s . 70 22 70 26